

VASARNAP

Szabadság Sunday Magazine

Az elvált párok

GYSZERÜ bécsi vágóhídi munkás volt néhány esztendővel ezelőtt Sever Ferenc. Ma ezer és ezer férfi és asszony tekintti jöltevéjének s úgy beszél róla, mint valami földi istenségről. Ennek magyarázata néhány esztendőre nyúlik vissza. A régi eszászri Ausztriában az elvált házaspárok nem léphettek új frigyre. A válás csak ágytól és asztaltól volt lehetséges; ezt az állapotot a polgári hatóságok is még fennálló házasságnak tekintették, csak éppen a felek nem éltek együtt. Új házassághoz csak igen-igen nehezen és igen-igen kivételesen adtak engedelmet. Így például Lichtenstein herceg, majd később Hötzen-dorfi Kongád tábornok kapott arra engedelmet, hogy új házasságra lépjenek. Az ágytól és asztaltól elválasztott házaspárok túlnyomó többségének azonban mindenkorra le kellett mondania arról, hogy szíve vonalmát követhesse. Legfeljebb a gazdagok voltak a kivételek. Ezek megengedhették maguknak azt a fényűzést, hogy Magyarországon birtokot vagy házat vásároljanak s így gyorsan magyar állampolgárokká válván, a magyar bíróságok felbontották jelentették ki az Ausztriában kötött házasságot és a bírói ítélet alapján új frigyét köthettek Magyarországon. Az 1918-iki összeomlás után lényeges változás állott be ezen a téren is.

Alsó-Ausztria közigazgatásában a szocialisták ragadták magukhoz a hatalmat és a Landesregierung

élre Sever Ferenc vágóhídi munkás került. Sever Ferenc nem vallotta az elválasztott házaspárok újra házassodhatóságát azt a szigorú nézetet, amelyet a császári Ausztria vallott. Az volt a meggyőződése, hogy ezeknek az elválasztott pároknak meg kell adni a teljes boldogsághoz való lehetőséget. Ennek következtében a hozzája fordulónak kivétel nélkül kiszolgáltatta a diszpenzációt, másszóval az új házassághoz való engedelmet. Rövid pár hónapon belül csaknem tizenkétezen kérték ki és kapták meg ezt az engedelmet, közöttük olyan emberek is, mint József Ferdinánd főherceg, a lucky győző is, továbbá a máltai rend több lovagja. Sever Ferenc érája azonban nem tartott sokáig. Tavaly novemberben életbelépett az új alkotmánytörvény, amely Bécsét önálló állammá deklarálta és kiszakította Alsó-Ausztria kebeléből. Azóta Alsó Ausztriában a keresztény-szocialisták kezében van a vezetés, míg Bécsben továbbra is a szocialisták az urak. A keresztény-szocialisták Alsó-Ausztria területére nézve nyomban megszüntették a diszpenzációk kiadását.

Bécsben még járja a boldogító engedelem kiadása, de minthogy ott is inog a szocialisták alatt a talaj, nem lehet tudni, mikor tesznek pontot az elvált párok e boldog korszaka után. De ha vége is lesz, Sever Ferenc nevével fogják elfelejteni. Legalább azok nem, akiket boldogsághoz segített.

MENJ KI A KERTBE

Parisban a karrikatura-rajzolók munkái-ből kiállítás rendeztek. A kiállításnak nagy erkölcsi sikere volt, a szalont azonban alig látogatták. Ez most megváltozott. A szalóban ugyanis egy Bib nevű rajzoló kiállította Madame Sorelnak, a Comédie hírneves tagjának a karrikaturáját. A szépségéről és művészetéről egyaránt híres színésznőnek nem tetszett a torzrajz, s ezért 10.000 franknyi kártérítésért beperelte Bib urat. A pör egyszerre híressé tette a teljesen ismeretlen rajzoló, a párisiak tömegesen siettek a kiállításra, hogy megnézzék a beperelt karrikaturát. A rajzolóknak az az ötletük támadt, hogy a kép alá perselyt akasztanak ezzel a felírással: "még ötven centimes hiányzik ahhoz a 10.000 frankhoz, amelyet Sorel rajtunk követel; kérjük dobják be az ötven centimes". A felhívásnak igen nagy sikere volt. A látogatók nevetve dobták be a kívánt pénzdarábot, sőt annál nagyobbakat is, úgy hogy a summa napról napra növekedett. A színésznő nem tudta elviselni a tréfát. Udvarlóinak rajától kísérve elment a kiállításra és ott a retiküljével több ízben "areul ütötte" a saját torzképét. Maga a kép nem sérült meg, de az üveg összetört. Az ottlévő közönség tombolva tapsolt a gesztusnak. Sorelné a teremből a titkárhoz sietett, akinek felhárborodva ezt mondta:

— Jegyezze meg magának, hogy én szép vagyok. Csak az időnek van ahhoz joga, hogy engem elesufiton.

*Menj ki a kertbe. Reszkető lombok közt
Vidám táncot jár szikrázó bogár
S hatvány homlokára bibort fészt
A legfőbb alkonyi sugar.*

*Menj ki a kertbe halkán, lopva, félve,
Finomszálú hajadat simítsd félre
Es tárd ki két pompázó karodat,
Az ajkad tüzes némaságban éjjen
S titokzatos zenét bugó éjben
Allj meg a kivirágzó fák alatt.*

*Es akkor a virágok sóhajából
Támad majd zengő, perzselő vihar,
Es gránátszínű virág hull a fáról
Es elborít karesu szirmaival;
Beá hull félig nyitott ajkadra,
Szűz diadémot fon hamvas hajadba
Es válladra vörös palástot ad;
S te sápadt arcodat beletemetve
Ebbe az égő virág-rengetegbe,
Megrivatod majd ifjuságodat.*

*Es vární fogsz, a kezéd kinyújtot
Es megvonaglik finom ajkad
Es reménytelen vágtyól megborzongsz, ott
A jószívű, a néma fák alatt.*

*Es mikor már egészen betemetve
A sok virág, zokogva és nevetve
Lázás ajkad sikoltó hangot ad,
S mig szivedből egyszerre kiárad
Minden szerelem és minden dűnbánat,
Kölyörögtve, reszketve, megalázva
Várod az én megváltó csókomat.*

Kéty Endre.

Ma lesz most a szaló is

A manequin, az a kisasszony, aki nagyobbajta női divatszalonokban felölti magára a legfrissebb toalettujdonságokat és ezekben elszéltalag a jobbról-balról ülő, ruhát csináltatni akaró hölgyek előtt. Szabály volt eddig, hogy erre az állásra csak igen szép, ideális természetű és kifogástalan mozgású nők pályázhattak. Eppen ezért a divatszalonokat gyakran nemcsak hölgyek, hanem urak is felkeresték, akik nemannyira az új toalettek, mint az új toaletteket viselő manequinek iránt érdeklődtek. Majdnem közmondásszámba is ment az a szállóige, hogy "olyan szép és elegáns, mint egy próbakisasszony". Nos, ezt a közmondást alapos revízió alá kell most venni. Párisból, a divatok fővárosából, az a hír érkezik, hogy ott a legelőkelőbb divatszalon tulajdonosok ezentúl kevésbé szép és kevésbé formás természetű hölgyeket is alkalmaznak manequineknek. A hölgyek sorában ugyanis mind sürűben hangzott fel a panasz, hogy ez vagy az a toalett elragadóan illik ugyan a próbakisasszonynak, de ha a megrendelő magára öltötte, a hatása nem volt többé olfrappáns. Ez bírta rá a szalon tulajdonosokat, hogy idősebb, mollettebb, vagy tulsovány nőket is fogadjanak fel, akik az életet úgy, amint az ar utcán és az otthonokban valóban látható — hübben képesek utánozni. Az igazi manequinek nagy sikerük volt. Valószínű, hogy Páris példáját nemsokára követni fogja New York, London, Berlin s Budapest is.

HA LYNAZ...
ka volt a...
fullott a...
hoz Ros...
kemény...
iskolame...
atán valami iró...
amivel megbékélt...
közni sehogy sem...
Persze csatang...
di mogorót ker...
szarkatóságért más...
pompásabb dolog...
érte az elszakadt...
csak a szülege vert...
porcióval kevesebb...
ha az iskolában...
volna az öreg...
sleges viszonya vége...
Igy történt aztán...
megunta a Miská...
veszedséget, megfor...
igen szaporítván a sz...
mondott:
— Gyerünk.
Hogy hová, arról...
zott s Miskának...
poroszkált a poros...
röpülhettek gondol...
jon merre is viszi...
Kaszás Péter gaz...
előtt azonban vége...
ábrándozásának s...
ság keletkezett...
ben, hogy alighanem...
az uri szabadságnak...
Adj Isten jónapot...
meg illendően mutat...
lapok szelét s gazd...
ló modullalal ereszt...
gadjásten.
Hát e vóna a M...
igen alkalmas lesz...
laccok mellé, mert...
löttébb jól tud a kis...
— Ha így dicséri...
ugyis lesz a'. De...
ez az oklómnyi leg...
Miska apja körüli...
szepgő gyereket, az...
nyújtja a kezét a ga...
rolni kezdi a föltéte...
ig eljutottak valahog...
de a kocsis szalmán...
nál már esővízja...
— Azt már nem...
adom, de a szalma...
Igy is megegyeztek...
szabadult az iskolá...
nap kivitték Kasz...
uram tanyájára, he...
uralkodójuk legyen...
malacoknak, miként...
volt nekik az iskolá...
Multak az esztendő...
kerülte el a szegény...
sorsa, ami bizony...
érte volna, ha első...
is a falusi iskolában...
nász, aztán kisbéré...
legénysorba került...
des béresi méltóság...
Közber-nem igen...
hiányát, legfeljebb...
nya idősebb eseléd...
ságot találtak s abb...
dáriumból böngésztek...
Márton bácsi, az...
s ő tanította valahog...
s ő maga egy-egy p...
lére irogatta a kétk...
plajbással a nyomt...
Mikor besorozták...
hogy a tudomány s...
végén már tudott...
Egyszer azonban...
deni szüleinek, meg...
za a faluba.

tént. A katonáskod...
is a jegyző urhoz áll...
s egyik reggel a vala...
névnapjáról hazatér...
z minden szobesze...
csapta és otthagyt...
tálló ajtóban.
— Ejnye na —...
s eleinte nem is na...
zott, mert biz ez k...
den kocsis ember...
motoszkálni kezdett...
mi.

MIHÁLY TANULNI KEZD

Irta: Senki Pál

MIHÁLYNAK, amikor Miska volt a neve sehogya se füllött a foga az iskolához. Rossz volt a levegő, kemény a pad, durva az iskolamester, a betű meg aztán valami irtózatossodasörny, amivel megbékélni, sőt megbarátkozni sehogya sem akart.

Persze csatangolni, virágot, földi mogyorót keresni az ugaron, szarkatozásért mászni a fára, az már pompásabb dolog s ha verés jár is érte az elszakadt nadrág miatt, csak a szüleje verte meg, így egy porcióval kevesebbet kapott, mint ha az iskolában is megfenekelték volna az öreg "á"-val való ellenes viszonya végett.

Igy történt aztán, hogy édesapja megunt a Miskával való örökös vesződséget, megfogta kezét s nem igen szaporítván a szót, csak ennyit mondott:

— Gyereünk.

Hogy hová, arról nem nyilatkozott s Miskának, mikor mellette poroszkált a poros utcán, százfélé röpülhettek gondolatai, hogy vajjon merre is viszi szerető apja.

Kaszás Péter gazdúrkapuja előtt azonban végeszakadt minden ábrándozásának s egyszerre világosság keletkezett kiesiny agyvelőjében, hogy alighanem vége szakad az uri szabadságnak.

Adj Isten jónapot — billentették meg illendően mutatóujjukkal a kalapok szélét s gazdúrkapu is hasonló mozdulattal eresztette meg a fogadjistent.

Hát e vóna a Miska? E biz' és igen alkalmas lesz a libák és malacok mellé, mert szaladgálni föltöbb jól tud a kis semmirevaló.

— Ha így dicséri kelmed, akkor ugyis lesz a'. De hát mit is kér ez az öklönnyi legény?

Miska apja körülnézi a mellette szepegő gyereket, aztán lassan odanyújtja a kezét a gazdának és sorolni kezdi a föltételeket. A malacig eljutottak valahogy békességgel, de a koci szalmánál és a 30 koronánál már csóválja fejét a gazda.

— Azt már nem. A pénzt megadom, de a szalma nem jár ...

Igy is megegyeztek, Miska megszabadult az iskolától és még az nap kivitték Kaszás Péter gazdúrkapu tanyájára, hogy korlátlan uralkodójuk legyen a libáknak és malacoknak, miként a rektur ur volt nekik az iskolában.

Multak az esztendő és Miskát se kerülte el a szegény ember fiának a sorsa, ami bizony akkor is utolérte volna, ha első diáknak marad is a falusi iskolában. Pásztorból kanász, aztán kisbéres lett s mire legénysorba került, eljutott a rendszer béresi méltóságig.

Közben nem igen érezte az iskola hiányát, legfeljebb akkor, ha a tanyai idősebb eselédei hébe-hóba újtságot találtak s abból, vagy kalendáriumból böngésztek az irást.

Márton bácsi, az öreg béres, meg is tanította valahogy az olvasásra s ő maga egy-egy papirdarab szélére irogatta a kétkrajcáros ácsplajbással a nyomtatott betűket.

Mikor besorozták, már ment valahogy a tudomány s a katonáskodás végén már tudott leveleket is küldeni. Egyszer azonban nagy dolog történi szüleinek, meg a Marinak hazaz a faluba.

tént. A katonáskodás után ugyanis a jegyző urhoz állott be kocsisnak s egyik reggel a valamelyik barátja névnapjáról hazatérő mámoros jegyző minden szóbeszéd nélkül arcucsapta és otthagya bámulni az istálló ajtóban.

— Ejnye na — gondolta Miska s eleinte nem is nagyon csodálkozott, mert biz ez közös sorsa minden kocsis embernek. De aztán motoszkálni kezdett a fejében valami.

— Hát iszen ember vónék, vagy mi? Dömötör sógor, aki Pestet is megjárta, mert Amerikába is vót, azt mondja, embert megütni nem szabad.

Keze megrándult, lába önkéntelenül rádobbant a földre, mintha a felébredni készülő emberi méltósága a sértő után akarná indítani, hogy elégtételt szerezzen megbán-

tott önértetének. De most az egyszerű észjárása megelőzte, legyőzte indulatát.

A jegyző ur sokat tanult, én meg semmit — s addig forgatta ezt a gondolatot, míg megállapodott abban, hogy neki némán tűrni kell, mindaddig, míg annyit nem tanul, hogy szép szóval is meg tudja magyarázni a jegyző urnak, hogy amit tett, az emberhez nem méltó gorombaság.

Ezzel befordult az istállóba. Kezébe vette a vakarót és simogatni kezdte vele a Bársonyt meg a Csilagot. S mikor már a lovak szőre fényesedni kezdett, megpróbált velük elbeszélgetni is.

— Látjátok, ti csak állatok vagytok, mégse ütlek meg benneteket soha, pedig én nem tanultam annyit, mint a jegyző ur. Nem bánatlak, mert szerettek, jó kis lovak, kám titeket ... Hát a gazdám nem szeret engem? ... Én megbeesülök. De talán az emberek, a tanult emberek közt más a szeretet, meg a beesület, mint minálunk itt az istállóban. A jómultok a segédjegyző né az ifiúra is olyan gorombán támadt rá az irodában, pedig az azt mondja, hogy sok iskolát járt ki ő is.

Hát biz én nem jártam ki egyet se, csak télen kértültem a kapuját s így nem is nagyon tudhatom, hogy mi járja az uri emberek között ... Nem is szólok egy zokszót se a pofonért az urnak, de ha beleszakad a derekam, akkor se maradok ilyen tudatlan tovább. Irni, olvasni, számolni már tudok, majd tanulok mást is, annyit, hogy én is megtudjam, micsodásan is vannak hát az emberek ezen a világon egymás között.

De mivel se a Bársony, se a Csilag nem válaszoltak Mihály szavaira, lassankint beleunt a szóbeszédbe és hang nélkül végezte a dolgát egészen délig. Ebédre a konyhába ment. Ott is szeretett volna egyetmást elmondani nagy elhatározásából a szolgálóleányoknak, mert nagyon furta az oldalát a dolog. De mégse mérte kimondani, ami fájt neki. Csak úgy szótlanul kapta be az ebédet s épp úgy ballagott vissza a dolgára is.

Alig várta az estét s mikor Marival a kiskapuban találkozott, nem birta már tovább a hallgatást. A magyar legény még szerelmesével szemben is nagyon szóval, de Mihályt most annyira elfogta a beszélhetnék buzgósága, hogy Mari, ha tudta volna, még nagyobbra nyitotta volna ki két bogárszemét.

— Megütött a jegyző ur ... Ide a képmere csapott ... Biztosan azért, mert én csak tudatlan kocsis vagyok. Azt hiszi, én nem tudom, hogy ember is vagyok és az embernek nem szabad így bánni embertársával? Ha hibáztam, miért nem mondta meg. De se szó, se beszéd, már itt volt a keze. De majd meg is járta ... Majd utána szaladtam ...

És nem törődve Mari szörnyűködésével, közbeszólásaival, mondta, tovább, ami a szívének feküdt. — Nem szerettem az iskolát, de most fáj, nagyon fáj, hogy eleget nem tanultam, hogy legalább megérteném, hogy miért kell az egyik embernek mindig csak tűrni és tűrni. Én a másét nem irigylem, mert itt vagy te Mariskám s a béfemmel, meg a lovakkal is meg vagyok elégedve, de azért vasárnap elmegyek a tanító urhoz, megkérem, adjon olyan könyvet, amelyikből megtudjam, hogy miért szabad egyik embernek ütni a másikat. Talán abban benne lesz, hogy azért, mert többet tanult.

Ebben aztán megállapodtak s mivel a göncölszekere már megfordult rudja körül, ami jó éjjeli tizenegyórát jelent szemérem tisztasággal megoskolták egymást, hiszen úgy is rendben lesz már minden, mert Mihály tanulni kezd.

Naplótöredékek

Irta: Szini Gyula

INO area olykor el-elborult. Dalmata származásu hajóslegény volt a Balatonon. A yachtban mesterem volt és barátomim közül engem kísért el legszívesebben a tulsó veszprémi partra való kirándulásaimban. A barátomim irigykedve is mondogatták:

— Nino szerelmes Tósoky Borcsába.

Tudom, hogy ha a szél megfeszíti vállamon a pókháló selyembluzomat, a bőröm gyöngyházfényeszerűen csillog át rajta. Ki is mondta ezt? Boldizsár gróf? Vagy más? Egy idő óta azt hiszem, hogy mindenki szerelmes belém.

Nino oly ügyesen bánt a vitorlással, mintha a saját teste volna és kék szeme tüzesen elábrándozott, de ilyenkor mindig a balkáni lomposága és piszkossága elriasztott tőle. Olaszul szerettem vele beszélni, pedig tudtam róla, hogy szőke és dalmát. Nino Kalsiesnak hívják.

Szerelmes, olvadékony napeste borult a Balatonra. Imádom ezt a magyar tengert, amely szelid, mint a tó, meleg, mint az anyatej és puha fővenyén mintha duzzadt emléken járna az ember. Imádom a Balaton egyszerűségét, egyhangúságát, hallgatóságát, lankás partjait, szüretes emlékeit és hirtelen zöld düh-gerjedelmét, amikor elönti az epe és amugy duhaj szegénylegényemdjára kitombolja magát és bősziúságával megszegyeni magát az Északi-tengert is. Magamat látom benne.

És ezen a topázsgára délutánon a halál színének egy árnyalata lebegett a tihanyi part fölött. Éreztem, hogy tulságosan boldog vagyok, semhogy utána valami szerencsétlenség ne történjék velem. Szinte éreztem, hogy életem és szépségem ormára jutottam. Már-már arra gondoltam, hogy odadobom magam Ninonak. Legyek az övé, amikor a legszebbnek érzem magamat. Ha Nino valamivel értelmesebb, nem hiába vetette volna felém esdeklő pillantásait.

Legjobban szerettem volna egyedül lenni ég és víz között. Egyedül, királynőileg élvezni a nap bókoló hódolatát. Kibontani és szelnek érezteni dus, szőke hajamat. És pörére vetközni, hogy a nap még jobban égessen. Bántott és kellemtelen volt nekem, hogy Nino férfi.

A földvári villák gonyosnak pislogtak felém. Nem láttam őket, de éreztem, hogy ott vannak és láthatatlanul is leskelődnek rám. Ott van a társaságom. Grófok, dzsentrik, "uralkodó osztály." És kényesen vigyáznak, gyanakodnak rám épp Nino miatt. Az a hírem köztük, hogy bolondos vagyok. És mohón lesik a pillanatot, amikor kiközösíthetnek maguk közül.

Erre azonban nem fogok nekik

alkalmat adni. A születés bilineseitől a legnehezebb szabadulni és a mig élek, mindig rajta leszek, hogy tiszteltem tartsam törvényeiket. Inkább képmutató leszek, de el nem bukum! Nem engedem, hogy elbukassanak!

Közben éreztem, hogy valami történi fog velem. Egész valómat különös sejtélem töltötte meg, amikor a tihanyi part fakó halálszínébe elmerengtem.

... Meg fogok halni! — gondoltam magamban. Gyakran jutott eszembe a halál. Ugy vagyok vele, mint az iskolában a tanárraimmal. Néha egy betűt sem tudtam a lekéből, mégis bátran kimentem felelni. Nem félek a haláltól.

Tehát valami más fog velem történi — mondtam magamban és ez mi lehet egyéb, mint ... a szerelem? Vagy nagyon megfogok szeretni valakit, vagy engem valaki.

És ezen a sejtelmes alkonyaton a tihanyi part közelében csakugyan valami történi. Nino bevallotta, hogy szeret és hogy nem tud nélkülüm élni. Ha nem hallgatom meg, megöli magát.

Három napi haladékat kértem tőle.

2.

Édesapám megjött az esti tizórai vonattal. Nem egyedül jött. Inány Géza vele jött. Gézával a télen egy magán tánemulatságon ismerkedtem meg. Nagyon rosszul táncol. És veszedelmesen komoly. Bizonyára épp azért lett oly fiatalon egyetemi magántanár.

Géza velünk vacsorázott. Édesapám feltűnő melegen így szólította állandóan: "Fiam!" Minthogy a vacsoránál egy pohár bort ittam, nem tudtam elaludni és sokáig éberem forgattam az ágyamban és azon gondolkodtam, mit fogok Ninónak felelni.

Hajnál felé cigányzene ébresztett föl álomból. Épp az ablakom alatt húzták. A tiszteltemre. A hogy illik, gyufát gyújtottam és aztán a sötét szobából kilestem az ablakon. Géza dirigálta a cigányokat.

3.

Ma este jár le a három nap, a melyet Ninótól kértem. Ebben a pillanatban még nem tudom, mit fogok neki felelni. Géza megkérte a kezemet. Jól tette, hogy sietett. Ha csak egy órával is késik, yachtomon kirepültem volna Ninóval a Balatonra és ki tudja, mi történik akkor.

4.

Nino még azon az éjjelen kiment a Balatonra és többé nem jött vissza. A vitorlása gazdátlanul tért meg. Két evezője mint két könyörgő, segílyt kérő kar nyult felém. Gézával ott álltam a parton a holdfényben, mikor a vitorlást a szél visszahozta a mi partunkra... Nem megyek többé a Balatonra. A vitorlák oly-sápadtak és oly fenyegetők, mint a kísértetek.

HIRES EMBEREK

IRTA:
ILLY JÁNOS

ORHIDAY előtt az asztalon egy halom napilap és folyóirat hevert. Mind egyikben nagy, melegszerű elismerő kritika "Az új nevelési rendszer" című pedagógiai munkájáról. A kezével megsimogatta a szerkesztést dobált újságokat. A mellén édes, meleg bizsergés futott át. Most érezte meg először tízévi győtről és szívós dacos munka után, hogy valami eredmény áll mögötte védőn és biztatón. Fölfállt az íróasztalától és odament a tükörhöz. A haja rendetlenül ült a fején, szinte nem ismert magára. Sörtés, esuf bajusza volt. Borotvátalan az arca. A vastag pápaszem furesa, öreg bagolylyá csufítja. Kissé el is rösteli magát. Tükörbe tíz év alatt nagyon keveset nézett. A hajába reggelenként nagy sietve csak belemarkolt. A bajuszával meg egyáltalában nem törődött. No, de most másképp lesz! Titkos, gyerekes büszkeséggel végigfut rajta az örm: Végre beérkeztem! ... Harminc újság foglalkozik a nevemmel! Most már végre én is megkezdem az életet ...

Az életet pedig azzal kezdi meg, hogy lemegy a sarki borbélyhoz, megborotválkozik és haját nyírat.

Ma tíz év óta először, nem dolgozik délután. Átmeleg Budára. A hegyoldalban virágznak az aima és mandulafák, a csapodár tavasz cserbenhagyott menyasszonyai. Tíz év óta Budán sem járt. Vajjon megvan-e az a kis koresma, ahol diákkorában ebédelték és vacsoráztak Szentiványival. Ott fogadkoztak a különzóban, a paradicsommártásos, fehérbrósos asztal mellett, a kakukos óra alatt, hogy mindkettőjük közül hies ember lesz! Előbb nem nyugszanak. Hát ő, ime elérte. Minden lap foglalkozik vele. Egy budai könyvesbolt előtt megáll. A kirakatban az ő vastag, kétkötetes munkája. Széles, fehér szalag a derekán. Szembekiáltó ajánlósorok díszítik a könyvét.

Forgatja, tapogatja, kóstolja most magában a beérkezés örömét. Szentiványi csak, egyszerű színész! Nem sokra vitte! Nem nagyon vesz tudomást róla a világ. Titkosan lap-pangó kis elégtétellel motoszkál benne. Valamikor a kis koresmában ebéd és vacsora közben sohasem a tányérukat nézték, hanem vagy Brunéder Helént, a koresmáros lányát vagy egymást figyelték, hogy nem néz-e melegebben a másikra a lány, nem surolja-e egyszer, észrevétlenül fehér ujjával a másiknak a karját? A lány minden esengő nevetése, minden apró megmozdulása a szívükbe szántott. Egymás előtt keveset beszéltek a lányról. Ugy tettek, mintha nem érdekelnék őket. Büszkéek és férfiak akartak lenni. Pedig csak szerelmesek és gyerekek voltak.

Mind egyik úgy fogadkozott magában, ha állása lesz előjén Budára és hipp-hopp, elveszi feleségül Brunéder Helént! Csodálatosabban meg sem kezdhetné az életet! A borbély után ez volna a második lépés! Titokban egy kis kárörömet érzett, hogy azt a lump, kártyás Szentiványit, aki néha, éjjelenként, ha nem

akar hazamenni aludni, bekopogtat hozzá, azt ő most a komolyságával, a hirnevével le fogja főzni!

A cégtábla még a régi. Szürkére fakultan néz le rá a név: Brunéder József vendéglője az óriás szállótökhöz! ...

Benyit az ajtón. A kis sötét sötétsében áporodott borszag. Egyetlen vendég issza a fröcsöt. A sarokból meghajolt, öregedő emberke ugrik elő, Borhiday följugg:

— Brunéder bácsi!

Megszorítja a kezét. Az öreg a viláosság felé fordítja a tanárt:

— A! Borhiday ur! Jé! Meg sem ismertem! No, szóvasz!

Beviszi a kis különzóba. A kakukos óra most is a falon. A fehér abrosz most is mártásfoltos.

— Hát Helén kisasszony!

sem látszik rajta a "Sorgen és Leiden," amit Brunéder bácsi emlegetett az imént. Az öreg gyönyörködve nézi a lányát. Odamutat a tanárra.

— Borhiday ur! Nem ismered? Az asszonyból kacagva esattan föl a régi vidámság:

— Dehogyan nem! Isten hozta, Borhiday!

Brunéder otthagyja őket. Odakint a sötétsében új vendég érkezett. Meleg, kis fölolvadó beszélgetés indul meg közöttük.

— Hogy van! Mi újság?

— Köszönöm, én jól!

Borhidayban föltorpan a büszke öröm. Nem bírja tovább magában tartogatni. Olyan most, mint a gyerekek.

— Nem olvasta a nevemet az újságokban!

tük. Egy kis esend után, amelyik fájón zuhan le Borhidayra, az asszony szinte mobón esattan új témára:

— Jaj, hanem Szentiványit miért nem hozta magával. Multkor láttam az orfeumban. Olyan cuki volt! Jaj, de hereig! Nagyon aranyos! A színházi lapokban láttam a fényképét is! Minden műsort megnézek, amelyekben ő játszik. Jaj, hozza egyszer át Budára Szentiványit!

Borhidayból rekedten küzködik föl a szó, mintha idegen ember beszélne föl a szívéből.

— Jó, elhozom!

Kiissza a maradék fröcsöt. A bort az imént még édesnek és nagyon jónak találta. Savanyu és pocsek löre!

— Csak egy perere néztem át és máris sok időt töltöttem. A mai délutánt ugyis ellustálkodtam! Dolgoznom kellett volna!

Az ajtóból még utána szól az asszony:

— Szóljon Szentiványinak, hogy látogasson meg!

Borhiday lebotorkál a hegyről. Csak egy fröcsöt ivott és mégis úgy érzi, mintha hitvány borral leitatott volna gonosz emberek, akik nevetnek rajta, hogy ő most részeg.

Othton leül dolgozni. Dühös elszántsággal veti magát a munkára. Éjjelkor eszongatnak az előzóban. Szentiványi áll előtte. Savanyu borszag, a haja a szemébe esapzottan esung. A szája széles nevetésre nyulva.

— Öregem, ne haragudj, de ma itt alszom!

— Jó, jó, csak gyere!

— Kicsit morózus vagy, hé! Kis öreg!

Megcirogatja az arcát.

— Adj egy cigarettát!

A színész leteszi a kabátját, meg a kalapját az ágyra. Végigheveredik a pamtagon. A cigarettá fáradtan piroslik a pamlag mellett lehullott kezében.

— Te, öregem!

— No, mi az!

— Adjál nekem kölesön elsejéig száz koronát! A direktoromnál már tele vagyok előteggel!

Borhiday kiveszi a tárcáját és odalódítja a színésznek a pénzt. Elhatározta, hogy korrektt lesz és komoly, amilyen egész életében volt. Nem fog eltagnadni semmit Szentiványi előtt. Ez gyerekség volna.

— Te, Szentiványi!

A színész föl sem emelkedik a helyéről. Almosan kérdezi:

— No, mi az?

Borhiday ridegen szól hozzá, mint egy vizsgálóbíró:

— Egy asszony üdvözöl Budáról!

— Ki az?

— Brunéder Helén!

A színész álmosan és részegen néz rá:

— Ki a fene az?

— Hát nem ismered? Brunéder Józsi bácsinak a lánya? A koresmáros!

— Ja! — mondja a színész. Beletiporja a cigarettáját a hamutartóba, legyint egyet a kezével:

— Holnap kelts föl nyolc órákor, próbám van! Most pedig hagyj aludni!

A fal felé fordul. Öt perc múlva úgy alszik, mint aki az élet minden örömének duzzadt tárcáját a nadrágzsebében hordja, amelyért csak annyi fáradság jár, hogy zsebbe kell nyulni érte. Még Budára sem megy át utána az ember.

ÖREGSÉG

IRTA:
ENDRŐDI SÁNDOR

Gyérül a napfény fölöttem,
Nemsokára éj borul rám.
Megindulok, mendegélek
Az öregek országuján.
Mendegélek, meg-megállok,
Közbe vissza-visszanézek:
Fiatalon, bolondosan
Mégis csak szebb volt az élet!

Lassabban jár, akinek már
Ötvennégy év nyomja vállát;
Akkor ugrik, mikor botlik,
Vagy amikor — taszigálják.
Teste, mint az ócska vászon.
A varrást már alig állja,
Vagdalek a peccenyje,
Nyugalom az ideálja.

Szétterül az alkony árnya,
Nemsokára éj borul rám.
Kelletlenül mendegélek
Az öregek országuján.
Mendegélek, meg-megállok,
Visszanézek sóhajtozva:
Fiatalon, bolondosan
A halál is szebb lett volna!

— Már nem kisasszony! Férjhez ment, de már özvegyasszony! Ja! Az ura öt év előtt halt meg. Viel Sorgen und Leiden! Ja! Itthon van! Bent ül a szobában! Olvas! Imma die Buehá! ...

Aprózó, halk női lépések. Borhiday ismeri már őket. Nem sokat változtak. Csak valamivel halkab-bak, kevésbé szelesek és esattogók. Előtte áll az asszony, pompázón, virulón, mint a kinyitott róza. Csöppet

Egykor, akkor, hogy' lohogtam!
Milyen izzó lánggal égtem!
Egettvő, merész vágyban,
Szalaj, rontó szenvedélyben!
Hogy rajongtam, hogy csapongtam!
Tűzben állt a lelkem, orcám, —
Most a szél a régi üdvnek
Csak hamuját hordja hozzám.

Bus romokként, holt álmokként
Sápadoznak rám a multak, —
Virágaim oda veszték,
Ábrándaim elfakultak;
Bolygok, mint a tikkadtt vándor,
Utamon nincs semmi kétség:
Ami elmúlt, vissza nem jön,
S ami jön még, esa: — sötétség.

Az asszony szeme kerekre tágul. Szinte ijedten kérdezi:
— Nem, mi az, mi történt?
Borhiday fölkaeg:
— Semmi veszedelem! Sőt! Egy munkám jelent meg a könyvpiacón! A lapok mind foglalkoztak vele! ...

Az asszony egy pillanatra kibámul az ablakon. Az arcán közömbös mosoly, ahogyan csak szép asszonyok tudnak nézni, ha valaki nagyon komoly dolgokról beszél előt-

INGYEN ANGOL-MAGYAR LEVELEZŐ
Könyvet küldök annak, aki tőlem rendel 2 dollárért egy szabadalmazott szárral ellátott derékra erősíthető erős
PÉNZTÁSKÁT, VAGYIS PÉNZÖVET, MELYBEN PÉNZÉT ÉS
íratait teljes biztonságban saját testén tarthatja. Küldje be megrendelését a pénzzel együtt azonnal s ha nem lesz a jelzettel megelégedve, pénzt visszaküldjük. Küldje a 2 dollárt erre a címre:
LOUIS GARTNER
401 EAST 80th STREET, NEW YORK, N. Y.
pénzküldés, közjegyzői, óhazai jogügyi, fordítási és hirdetésel írodája, mely 10 év óta szorgalmasan becsületesen az amerikai magyarságot.

Irtá: Gwer

IRTELEN
északkeletre
feketeháru
kat és a g
vizifeeskeket
föld felé, a

dön át. A vihar és a

gása közepette leszállo

Keskeny ösvény kany

a sziklák között, egy k

A gunyhó ablakaiból

áradt. Bennaradt. Ben

szony volt a konyhába

labbak ágyban feküdt,

mekkel keblén. Az aszt

gas, szikár, fehérhaju

ült, előtte a biblia és a

kal ismert passzusoka

könyvből. A harmadik

desen járt-kelt; a vaso

Egy pillanatra megállo

lett, amikor a gyermek

sírásba fogott.

— Szegény kis jósz

dotta, — úgy sir, mint

na a melled.

— Talán az is, —

közönyösen.

— Ma nem, Annus,

szóltott a másik asszony

az apja ilyen viharban

tengeren!

— Oltalmazza meg a

szóltott az öreg asszony

a könyvből. — Vele va

ember Tapp Ruben. Ha

mondtam már Jóska

volna tisztességes ember

ni a tengerre.

Annus türelmetlenül

meg.

— Ruben van olyan

mint akárki más. És jó

— Ügyesebb a nyelv

felelt az öreg asszony.

ban nincs párja a köz

lehet rossz néven az u

haragszik reá; de talán

hogy Jóska mindig jó

megőrja a csónakot.

Egy pillanatra elhall

gattá a nehéz kilines szű

tolását. A vihar rázta.

— Azt a Rubent, —

dühösen. — ki kéne, ho

csónakból, miként a jáfo

Jónást, Amittal fiát. Ki

beszél-e az uristen e p

vihar hangján; dobjátok

tenger háborgó hullámai

szegyenét.

— Hogy mersz ilyen

ni! — kiáltotta a menyé

az ágyban. — Az uriste

loch, hogy emberéletet

— Hát mi közöd n

hogy Tapp Rubennel u

— kérdezte az öreg sz

Egy tisztességes asszony

ső gyermekét szoptatja,

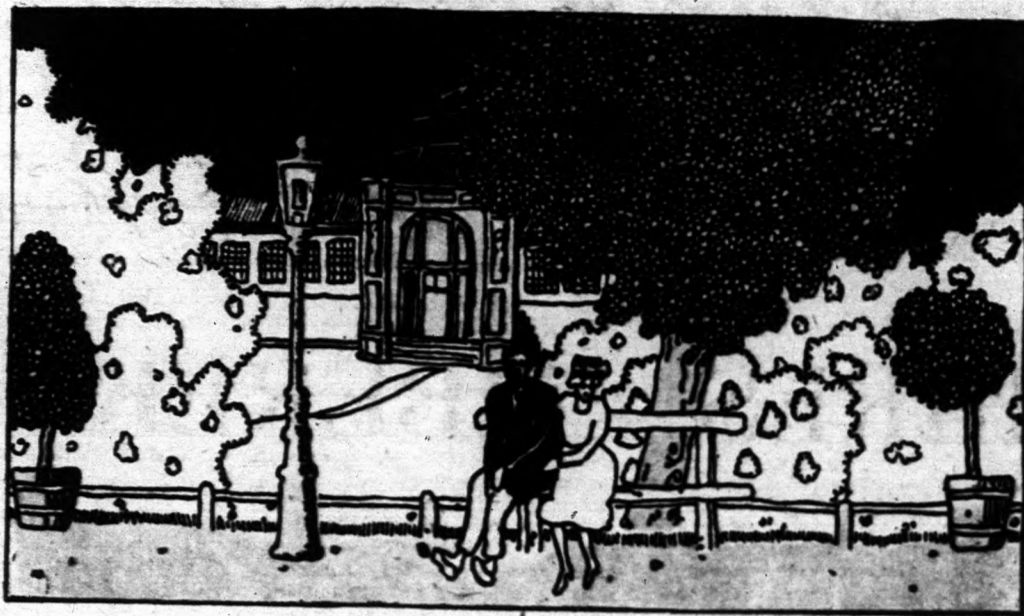
igy érdeklődni idegen fé

— Hagyd el Annust,

VIHAR

NOVELLA

Irtta: Gwendoline Keats

HIRTELEN szél támadt északkeletről s kergette a feketehátú nagy sirályokat és a gyöngeszárnyu vízfecskeket a szárazföld felé, a gomolygó ködön át. A vihar és a tengernek zúgása közepette leszállott az éj.

Keskeny ösvény kanyargott fölfelé a sziklák között, egy kis gúnyhóhoz. A gúnyhó ablakaiból világosság áradt. Bennáradt. Benn három asszony volt a konyhában. A legfiatalabbik ágyban feküdt, szopós gyermekkel keblén. Az asztalnál egy magas, szikár, fehérhaju öreg asszony ült, előtte a biblia és dadogó ajkakkal ismert passzusokat olvasott a könyvből. A harmadik asszony csendesen járt-kelt; a vacsorát készítette. Egy pillanatra megállott az ágy mellett, amikor a gyermek hosszú, halk sirásba fogott.

— Szegény kis jószág! — mondotta, — úgy sir, mintha hideg volna a melléd.

— Talán az is, — felelt a beteg közönyösen.

— Ma nem, Annus, ma nem, — szólott a másik asszony, — amikor az apja ilyen viharban van künn a tengeren!

— Oltalmazza meg a jó Isten! — szólott az öreg asszony s föltekintett a könyvből. — Vele van az a gazember Tapp Ruben. Hányszor megmondtam már Jósának, hogy jobb volna tisztességes emberekkel indulni a tengerre.

Annus türelmetlenül mozdult meg.

— Ruben van olyan tisztességes, mint akárki más. És jóval ügyesebb.

— Ügyesebb a nyelve, talán! — felelt az öreg asszony. — Hazugságban nincs párja a községben. Nem lehet rossz néven az uristentől, ha haragszik reá; de talán észébe jut, hogy Jóska mindig jó fiu volt és megőrja a csónakot.

Egy pillanatra elhallgatott. Hallgatta a nehéz kilines szüntelen zakatolását. A vihar rázta.

— Azt a Rubent, — szólott aztán dühösen, — ki kéne, hogy dobják a csónakból, miként a jáfóiak kidobták Jónást, Amittal fiát. Ki tudja, nem beszél-e az uristen e pillanatban a vihar hangján: dobjátok ki, hogy a tenger háborgó hullámai takarják be szegényét.

— Hogy mersz ilyeneket mondani! — kiáltotta a menyecske s felült az ágyban. — Az uristen nem Moloch, hogy emberéletet pusztítson!

— Hát mi közöd néked hozzá, hogy Tapp Rubennel mi történik?

— kérdezte az öreg szigorúan. — Egy tisztességes asszonynak, aki első gyermekét szoptatja, nem illik így érdeklődni idegen férfi iránt.

— Hagyd el Annust, anyám, —

szólott közbe a másik asszony. — Kész a vacsora; jól esik egy falat!

— Igazam volt, hogy Mártának kereszteltettek, — szólott az öreg.

— Gondolataid mindig földi dolgokon járnak. Mi közöm nekem ételhez, italhoz, amikor a tenger éhes a fiamra?

Márta nem felelt. Kitöltött egy eszébe teát s odavitte a fiatal asszonynak.

— Hát ha oltja kissé szomjadat.

— Nem olyan szomjuság ez, — felelt a másik fásúljan.

— Igyad csak, lelkem, — biztatta Márta.

Az asszony beléköstölt.

— Sós, mint a tenger! — kiáltott föl s eltaszította a csészt magától. — Mintha érezném a vízbefulladás ízét.

— Nem is vón' esoda, — mondotta az öreg, — amikor az urad olyan közel van hozzá!

— Óh, Jóska nem fog beléfulni, — felelt menyé közönyösen. — Miért fullana belé? Jaj, uramisten!

— kiáltott, hirtelen elváltozott hangon, amint a vihar sivitása behatolt a szobába, — minek is teremtetted a tengert!

Visszahanyatlott az ágyba. A gyermek újra elkezdett sirni, de ő nem figyelt reá.

— Szegény kis féreg! — szólott Márta s fölemelt magához. — Mindig csak sirdogál...

Le s föl járt vele a kis konyhában, arcát odanyomta a gyermek arcához, barna haja összevegyült a puha szőke fürtökkel.

— Az én gyermekem, — mondotta csendesen, — az mindig türelmes volt.

— A te gyermeked! — szólott az öreg asszony, — hiszen a te gyermeked halva született!

— Nekem sohasem volt halott. Annyit beszéltem vele, amikor a szivem alatt hordtam, olyan közel és bizalmasan... De ha valaha még lenne gyermekünk, nekem és Jimnek, azt hiszem, igazán halva születnék.

— Nem esuda, — szólott az öreg. — Sose láttam ügyefogyottabb embert, mint Jim. Szüntelen csak keresi a munkát, de sose találja. Nyomorúságos legény! Ót bezzeg nem hívja a tenger, mint a többi férfit s te nyugodtan eheted vacsorádat, akár van vihar, akár nincsen!

A beteg felkényőkölt az ágyban.

— Sose tudtam megérteni, hogy lehet tetsvére Rubennek! Össze se lehet hasonlítani a kettőt.

— Az igaz, — szólott anyása élesen. — Jim inkább számár, mint gazember. Ha ő volna most Jóskaival a csónakban, talán megkegyelmeznének az uristen.

A menyecske szeme fölvillant. Márta pedig sértődött hangon szólott:

— Lehet, hogy Jim nem olyan vállalkozó, mint Ruben, de annál kártóbb. Különben te csak kétszer láttad életedben, te Annus!

— Igen, csak kétszer láttam életben, — mondotta a másik.

— Amikor találkoztatok, nem is igen szóltatok egymáshoz.

— Nem, nem igen szóltunk egymáshoz.

— Persze! — szólott Márta. — Amikor utóljára járt itt, vagy három hete, ott ültél a tűz előtt a gyerekkel s ő ott állott szembe veled a kandallóhoz dülve. Szereti azt a gyermeket? — kérdezte. — Szereti? De te nem feleltél semmit. Szórolszóra est mondotta. Emlékszel még, Annus?

— Emlékszem, — felelt a másik, csendesen.

— Ugy találtam, furesa kérdés volt. Ilyet kérdezni egy anyától! De hát te nem igen jártál valami nagyra a gyermek után, soha.

— Nem valami tulságosan.

— Te sose beszéltél vele, ugy, szeretettel, mielőtt a világra jött, ugy, mint én a kis leányommal!

— Nem.

— És mégis az én gyerekeim született halva!

— Hát az enyim, tán nem született halva?

A másik esodálkozva nézett reá.

— Mi bajod, te Annus? — kérdezte. — 'Iszen a szegény kis jószág most is kéri a tejedet!

— Nem hallom, — szólott a menyecske közönyösen.

Márta szomorúan nézett az ölébe fekvő gyermekekre.

— Nem bizony, mert nem szeretted valami nagyon.

A menyecske szó nélkül elfordította fejét.

Künn még dühösebben tombolt a vihar. Az asszonyok area elsápadt. Néhány pillanattig mukkanni se mertek.

— Imádkozzál azokért, akik a tengeren vannak, — sugta Márta az anyjának.

— Hát azt hiszed, hogy nem imádkozom? — szólott az öreg szenvédelesen.

— Hangosan, anyám, hogy veled imádkozhassunk mi is.

Az öreg asszony összekulesolta munkától göresős, vénsgétől aszott kezeit és térdre borult. Keskeny ajkai remegtek, de nem jött szó reájuk. A vihar és a tenger, mintha ki akarná gúnyolni tehetetlenségét, még dühösebben tombolt s közbe-közbe menyérgött, oly iszonyu ropogással, mintha hegyek omlanának össze.

— Én istenem! — zokogott az

öreg asszony, — jó fiam volt öröké, örökké!

Egy percre elhallgatott.

Odakünn a szél dübös öleléssel rázta a kis gúnyhót.

— Én istenem! — fohászodott újból, — te, aki megkímélted volna Szodomát tiz igaz ember kedvéért, pedig az rémséges nagy és gonosz város volt, kiméld meg a csónakot Jóska kedvéért! Nem merném kérni, ha hajó volna, de hát egy csónak, egy kis, hitvány csónak, nincs benne, csak három ember és egy gyerek! És a gyerek jó fiu, tisztességes, templombajáró szülők fia, nem holmi szombatósoké, akik jobbak akarnak lenni, mint más! Lehet, uramisten, hogy haragszol Tapp Rubenre s nem esodálok... de gondold meg, hogy fiatal még s most az ideje, hogy jóhoz tanuljon. Ha pedig mindénáron el akarod pusztítani és belátom, hogy a kísértés nagy, akkor istenem, szólj Jóskaéhoz a szelek hangján ugy, miként a jáfóiakhoz szóltál, hogy ragadja meg Tapp Rubent és vesse a tengerbe! És megszűnjék a tenger az ő háborgásától.

Az utolsó szónál kiugrott a beteg az ágyból és megragadta anyósa vállát.

— Hogy mered ilyenkor az uristent Ruben hibáira emlékeztetni! — kiáltotta szenvedélyesen.

— Azt hiszed, nekem kell őt emlékeztetnem? — mondá az öreg szigorú hangon. — Hát nincsenek beírva bünei mind az itélet könyvébe!

— Száz meg száz ember van künn a tengeren ma éjjel, — jajongott a menyecske, — sokkal gonoszabb emberek, mint Ruben! Minek foglalok nék éppen ő vele az uristen! Óh, kegyetlenség, kegyetlenség volt éppen most juttatni őt eszébe!

— Minden tengerésznek egy lapra van írva a neve, hogy az Ur egy szempillantás alatt elolvashassa és kiválthatassa azt, akit büntetni akar. És hagyjam talán, hogy fiam pusztuljon el, azért, mert nem merek szólani! Elsodálok gyermekem, aki keblemen feküdt! Szegyéld magad! Idegen emberen jár az eszed, ahelyett, hogy uradért könyörögnél!

E pillanatban hangosan kopogtatnak az ajtón. Márta odaszaladt és kinyitotta.

Sápadt, vihartépett, bőrigázott ember botorkált be a konyhába.

— Fiam! — sikoltotta az öreg asszony és meg akarta ölelni.

A férfi gyöngéden toltá el magát. Feleségéhez fordult, aki meztelül válogott a hideg kőpadlón.

— Annus! Asszony! Feleség! A jó Isten visszaadott néked!

— Hát Ruben? — kérdezte az asszony rekedten.

— A tenger megkövetelte a magát... Ruben megfulladt.

— Azt szerettem! — sikoltott az asszony s összeesett, mintha meghalt volna.

Akik Pénz "őfelsége" lábai

Ahol az ifju kamaszok az utcán szedik fel az ékköveket. --- A szállodák szobáiból fegyver a gáz-pisztoly. --- Szenzációs nyerések és vesztesé

ALOSZINŰ, hogy a Rivierán több ékszer lehetne találni most, mint bárhol másutt a világon. Az emberek eláll a lélekzete, ha azokat a gyöngyöket és gyémántokat nézi, a mik a szép nők nyakában, karjain és kezsein csillognak. Néha nehéz elhinni, hogy azok a drágakövek csak ugyan igazik-e, de bizony igazik.

A megbecsülhetetlen értékű ékszereknek a káprázata veszi körül a játékasztalokat, különösen a nizzai Városi Kaszinó és a montecarlói Sport-Club baccarat-asztalait, melyeket sokkal előkelőbb közönség látogat, mint a rulett-csarnokokat. Az ujonnan meggazdagodott háborus milliomosok nehéz pénzeket fektettek ékszerekbe. Ugy látszik, mintha ki akarnák kerülni a túlzott nyereségi adókat, vagy legalább is a jövedelmi adó egy részét. Az is ott jár mindenkinek az eszében, hogy ha valami bajba kerülnek: az ékszer könyven el lehet rejteni és szállítani is.

Az ékszereknek ez a káprázatos ragyogása persze valóságos mágnes a tolvajok számára, a kik seregestől jönnek ide a világ minden részéből, és azelőtt becsületes emberek, megszállva az irigység kísértéséről, kinyújtják kezüket, melyekről senki sem gondolta volna, hogy ezt is meg tudják tenni. — és egész kis vagyont markolnak be. Sőt, az ékszerek lehullanak az utcán az ékszerekkel túlszűfolt hölgyekről.

Két touloni fiu átrándult Nizzába és az utca porában találtak valamit, a mi csinosan csiszolt metsett üvegnek látszott. Egy touloni ékszerész aztán felvilágosította őket, hogy az briliáns gyémánt, és értéke 30,000 frank. Egy nizzai 13 éves leányka talált egy emerald és gyémánt kövekkel kirakott kerestet, porba taposva és elhajlítva, az I. Albert parkban. Az ékszer értéke 250,000 frank, és még eddig senki sem jelentkezett érte! A városi kaszinóban egy pincér egy nyakláncot talált, nagy zafirokkal és kis gyémántokkal kirakva, a kövek benne akkorák, mint a felsőkabátok gombjai!

Ezek csak a "becsületes megtalálók", a kik jelentést tettek a talált kincseikről. De mennyi lehet azoknak a száma, a kik elhallgatják és — megtartják a talált ékszereket?!

Teljesen nyomuk veszett a Mrs. Earnshaw ékszereinek, miket Cimiez-Nize villájából loptak el. Háboru előtti értékük félmillió frank volt. A Mme Ayulo ékszereinek a hollétét kutatva egy angol biztosító-társaság 10,000 dollár jutalmat is hiába ajánlott fel a nyomra vezetőnek. Doucet, a párisi milliomos szabó, 100,000 frankot ígért neje ékszerei megtalálójának. Mrs. Earnshaw a maga félmilliójáért 20,000 frankot ajánlott annak, a ki nyomra vezet.

Mme Doucet ékszereit több mint másfél millió frankra becsülték. Egy nagy nyaklánc volt a legértékesebb darabja, mely 47 valódi keleti gyöngyből állott, két kisebb nyaklánc az egyik fehér, a másik rózsaszínű gyöngyökből, három gyűrű szürke és fehér gyöngyökkel, és egy pár fülbevaló csodálatos fehér gyöngyszemekkel.

Lefekvés előtt a Ruhl hotel szobájának egyik szekrényfiókjába csukta be őket. A következő reggelen csak hült helyüket találta. Semmiféle fogalma sincs arról, hogy ki lehetett a tolvaj. De a szobája ajtaját nem zárta be, hogy hátha szüksége lesz a szobalányára. Semmi zajt nem hallott, semmi nyom nem maradt.

Az Ayulo-est még titokzatosabb volt. A milliomos családot, a kik a londoni perui követséggel állá-

nak közeli összeköttetésben, elkábitották a Hotel Negresco-beli hálszobáikban, férjét, feleséget és gyermeküket. Ők is korán feküdtek le. Japán szolgáljuk nyitott nekik ajtót és ugyancsak ő zárta azt be mögöttük. Ékszerük és körülbelül 350,000 dollárnyi készpénz egy titkos fiókban volt, a mi a szállodának az egészen új rejtékelye, előkelő vendégeik számára. Az új hotel e lakosztályában még csak a connaughti herceg lakott ő előttük. Reggel, mikor a család felébredt, mindegyikük beteg volt és kábult: el voltak kábitva. Az ékszerek és a pénz eltűntek. Semmi-nyom.

Különös egybevágása a körülménynek, hogy ezek a nagy lopások mind ugyanazon tiz napon belül történtek. Azért mégsem lehet csak egyszerűen ráfogni valami nagyszabású betörő bandára, a kik egy nagy aratást csinálnak, és azután megint elhallgatnak. Mert a tények nagyon komplikáltak egyfelől, — másfelől pedig az ékszerrablások meglehetősen állandóan folytatódnak tovább.

Sok a rablás, sok a tolvaj. A pénznek itt úgy látszik, nincsen értéke, és a csillogás meghamisítja az eszményeket. A nagy department-üzletekben is a csillogás fejtette meg a kleptomániának, a tolvajlasi betegségeknek, csaknem valamennyi esetét.

Ime itt a divat megköveteli az asszonyoktól, hogy csillogjanak. Még az új szalmakalapokon is keskeny aranycsikok vagy ezüstszalagok vannak, a mik szinte villányos ragyogással csillognak a napfényben, beszöve a szalma közé. Az estélyi ruhák fénylenek, ragyognak, szinte világítanak. Gyöngy, kristály és ezüst füzérek ömlenek rajtuk. Az ember különös érzéseket érez, mikor a fehér brokádon a csodálatos mélysgű gyöngyfüzéret látja. Szinte meg-

virágok ára 1,800 dollár volt. A hölgyek pedig egy nagy pálmafa alatt ültek a kocsiiban, egy igazi pálmafa alatt, a mit erre az egy napra vágtak ki, hoztak ide, üdén, frissen, csodálatos szépségében. Egy másik kocsinak a díszítése 38,000 frankba került. És azon az éjszakán 25,000 ember vett részt a nizzai Operaház bálján, bent az épületben és körülötte, mint fehér szatimban öltözött Pierrot-k, ráják, cowboyok, barátok, Mignonok és Margueriták.

A két nizzai kaszinó fennállása óta soha nem látott olyan állandóan tartó nagy játékokat, mint mostanában. Különösen a Városi Kaszinóban egy kis csodálatos franciának a hidegvérü merészsége vonzoda minden este elbűvölt tömegeket,

vakmerő. Valamelyik este rendkívüli látványban volt részük a nézőknek: ez a kis francia magával a göröggel játszott, a kiról az a hír, hogy ő a világ leghidegvérűbb és legszerencsésebb játékosa. A chemin-de-fer játékban a játékos "bankot" üthet, és akkor csak ketten játszanak. Mind a ketten csak olyan pénzcsoomagokkal játszottak,

a melyekben tiz dalaros van rab ezerdollár és gyérét hajtva és egy gummi-szalaggal átfogva. És azon az éjszakán a kis francia kiszedett a görög zse-

sen megfogja a játék ördöge, nem tudnának mulasztani egy-egy ütést sem. Életük központi válszerek ezek a szerencsétlen tékasztalok. Könnyű megismételni őket. Szemük csillog, arcuk lepirban ég, és a mint a napok: valami megkövesült tekton jön az arcukra, és kis keményalak a szájuk szögletébe.

Nem volna tanácsos valami

ELJÖSZ-E VELEM?

*A dal, mely egykor szárnyalt föl, magasra
Sasmadárként, ki nap felé röpül.
Most megtört szárnynyal, ámde bizakodva
— Mint éj nyomán, ha sáppadt fény derül —
Bus reménynyel övez téged körül.*

*Eljősz-e velem, szívemhez simulva,
Melyen hű szív meg, sosem dobogott?
Eljősz-e velem nagy, kietlen utra
Megosztani a nehéz robotot
S könnyel cserélni föl a mosolyod!*

*Kietlen utra, bus sötét vadonba,
Hol viola és narcisz nem terem,
Hol vad szél fűtrjcid kuszálva bontja,
Hol gond és bánat lesz a szerelem —
Eljősz-e édes? Eljősz-e velem?*

*—Jójj velem, szívem, jójj hisz' ez az élet!
Kövess az én nagy, nehéz utamon.
Apró örömök, multó szenvedések —
Aztán a sötét, örök nyugalom —
Hisz' ez az élet! Jójj hát anygylalom.*

Farkas Imre

borzong bele. És mindezek fölött az ékszerek, az ékszerek, — ugyan honnan is vehettek össze annyit?

A kiadások hihetetlen magasságokba emelkednek. A virágcsatában öt szép hölgy ült egy virágokkal gyönyörűen díszített automobilban. A díszítéshez használt

szon vele, és azt mondják, hogy ezzel az összeggel újra nyert, és most már a hatodik millió felé jár.

Veri azt a híres görögöt is, a kiről már bizonyára mindnyájan hallottak. Tekintettel arra, hogy egyáltalán nem kell törődnie azzal, hogy elveszti-e minden pénzét vagy sem: természetesen elbűvölően

béből egy milliót.

A hírhedt Bob Sievier, a ki Londonból való, összezsákmányolt vagy egy milliót a monte-carlói ruletten. Akkor pihent egy pár napig, aztán újra kezdte a játékot, és a bank visszanyerte tőle az egész összeget. Néhány napig úgy lézengett a városban. Most a nizzai baccarat-asztaloknál játszik és megint nagyur. Ezekkel a nagy játékosokkal gyakran megesik, hogy egyetlen ülés alatt egy félmilliót nyernek vagy veszítenek.

A női játékosok rettenetesek. A miről aztán megint visszatérhetünk az ékszerekre.

Legtöbben vannak az angol nők. Van itt egy csomó olasz, francia, spanyol nő is, néhány orosz is, amerikai egyetlenegy sem, de ez a játékos szezon most, a nőket illetőleg, határozottan az angol nőké. Nagyon sokan közülök sohasem játszottak azelőtt. Mindegy! Mikor egyszer a játék szenvedélye felcsillant a szemükben: elvesztik a fejüket, és mennek a határig. Azokat, a kik először nyertek, különö-

szert vagy pénzt csak úgy szabad hagyni heverni, a merre a szegény leányok üzik szesz sportjukat. Fialok, jó családválók, mégis szinte lidérc-alak. Különösen feltűnt nekem egy gas, szöke nő, mondjuk, hogy körülbelül 35 éves, gyönyörű típusu arccal, de az izgatottság miatt egészen színtelen és vány, egyik esztől a másik siet, erősen kockáztat, és tulic ahhoz, hogy leüljön. Magában mol valamit, és reszkető ujjai pillanatig sem tudnak megodni.

A kevésbé gyanúsított és örzött női tolvajok sok olyan szert ellopnak, a minek az elével aztán a hivatásos tolvavadolják. Körülbelül ez volt a

lábai előtt fetrengenek

--- A szállodák szobáiból milliókat lopnak el. --- A rablásoknál legujabb ációs nyerések és veszteségek a nagy kaszinóban.

rendki- sen megfogja a játék ördöge, és el- nem tudnának mulasztani egyetlen egy üstét sem. Életük központjára lesznek ezek a szernesetlen játékasztalok. Könnyű megismerni őket. Szemük csillog, arcuk lázas pirban ég, és a mint a napok mul- nek: valami megkövesült tekintet jön az arcukra, és kis kemény vonal- nak a szájuk szögletébe.

sa a Lady Mango 36,000 angol font értékű nyakláncának is. Ez a Karnevál alatt történt. "Mikor a lámpákat lecsavarták (nem oltották ki egészen), mi mind együtt állottunk", így szól a történet. "Lady Mango körül ott állott egész társasága, és én megfigyeltem, hogy nyakláncra még a nyak- kán volt akkor is, mikor a lámpák újra kigyulladtak. Azt hiszem

nincsenek ott. A soffőr száguldott vissza a szállodához. A tánc az- óta még nem állott meg, de a nyak- láncnak semmi nyomát sem talál- ták."

Természetesen nemcsak az an- gol nők jönnek ám kísértetbe.

Egy vörös-haju hercegnő, a ki valamikor azzal dicsekedett, hogy ő az egyik nagyhercegnék a fele- sége, csodálatosan megcsalta a niz- zai kereskedőket, azon a tájon, a hol a drágakövek olyan közönsé- gesek, mint másutt az almák. Ugy írják le, hogy "királyi megjelené- sű, rézvörös haju hölgy", — vajjon kicsoda is merne ilyen haját gyá- nuba venni?

Eredetileg Berlinből, vagy Bécs- ből, vagy Lipcséből vagy Danzig- ből jött, mint Furgold grófnő. A há- boru előtt Berlinben élte világát, mint Fraulein von Werner. Már 16 éves korában — akkor Anna Sane- k volt a neve — tizennygy szobás házban lakott, kocsija volt, eseléd- sége és egy csinos automobilja, a melyben délutánoként mutogatta magát az Unter den Lindenen. A háboru alatt Brüsszelben élt, mint Fraulein von Luden.

Nizzában Demidragenoff her- cegnő volt a neve, a ki a császári házzal állott összeköttetésben és ál- litólág némelyek látták is, a mint együtt feázott Cannesben egy igá- zi nagyherceggel. Egy bankártól 8500 dollárt csalt ki. Hatszor vál- toztatott szállodát és egyszer sem fogták üldözöbe. "Menjen és tegyen annyi kárt a má- sikk hotelnek is, mint a mennyit mi nekünk tett, és akkor ki leszünk elégtve": így bucsuzott tőle mindegyik szálloda igazgatója. A Jean de Jong letartóztatásakor hirtelen eltűnt és a Mme Chateaubriand bizalmasa volt akkor, a mikor ennek a magántikára a két millió dollár értékű gyöngyök és ékszerek elrablását tervezte- te. Ime csak egy "életpálya" az itteniek közül.

De vegyünk csak egy másik, tapasztalatlan kis angol leányt, a ki az ékszergyűjtést olyan uton kezdte meg, a melyen még sokra viheti. Nellie Tapper egy börönddel, egy kis kézitáskával és egy csinos öltözöt ruhában érkezett meg Nizzába. Egy olyan szállodában szállott meg, a hol az emberek külön szoktak öltözködni az ebédhez. És a leg- nagyszerűbb színjátéka minden bizonynyal az volt, a mikor ezeken az első estéken lejött az

selete pedig oly egyszerű, szerény, és mégis olyan határozott volt, hogy egészen természetesnek tet- szett, hogy magasra szabott ruhá- ban jött le az ebédhez.

A szalonban a hölgyek mind sze- rették a leánykát, a ki a papára várt, a kinek nem sokkal később kellett utána jönnie. Egy gazdag amerikai özvegy elvitte magával kirándulásokra Grasse és Cannes városokba, és magával vitte a be- vásárlásaihoz is, és kikérte a taná- csait. Nellienek naponként érke- tek új ruhái és mindenféle holmijai. Egy másik amerikai család is elhív- ta teára és bővítette az ismeretsé- gét: "Miss Tapper, Londonból."

Mikor a szálloda fizetést kért: Nellie megmutatta a pénzt. De nem fizetett. A pénzzel ő okosabb dolgokat is tudott csinálni. A Ka- szinó baccarat-asztalainál, a hová mindig csak férjes asszonyokkal ment, és lehetőleg csak idősebbek- kel, mindenki csak vele partnerke- dett, és együtt próbálkoztak meg a szerencsével. Ha nyertek: becsüle- tesen megosztottak. Ha nem nyer- tek: nem volt osztozkodás. Nellie mutogatta ugyan a pénzt, de min- dig olyan szórakozott volt, mfor fizetni kellett volna, — a gazdag özvegyek pedig nem bánták. Nel- lienek mindig több és több ruhája és mindenféle holmija érkezett a szállodába. És ez volt az ő nagy eszméje, a saját külön eszméje: hogy nem törődött semmit sem a fiukkal. Csak maga magával törö- dött, és azért játszott a hasznos sárkánnyal. És csodálatos, hogy az ilyen milyen könnyen kap pénzt kölcson, meg is tartja, nyer is, és szabadon jár mindenfelé ki és be, a hol az ékszerek is állanak, mert hiszen az idősebb hölgyek szeretik őt. Mikor aztán a veszedelem tör- tént: biztonságban volt San Re- moban, a Hotel Royalban egy ma- gános amerikai családnál. Az ék- szereknek itt veszett nyoma. De ez már nem Olaszország, és így a tör- ténet is véget ér.

A gáz-pisztolyt, azt mondják, Nizza számára találták fel.

Csodálatos történet ez, de azért távolról sem fejt meg a szezonnak valamennyi ékszerelrablását, csak éppen egy néhányat a nagyobb rab- lások közül. A Mme Doucet gyön- gyei és gyémántjai, a perui család ékszerei és készpénze, a Mrs. Earnshow félmilliója, no meg a Mme Chateaubriand két millió ér- tékű gyöngyei, mind ugyanazon a tiz napon belül, és mind egészen ugyanazonos körülmények között tűntek el. A rablók csöndben, éjjel működtek és nem hagytak maguk után semmi nyomot.

Mikor aztán Jean de Jong-ot, ezt az érdekes hollandust, letartóz- tatták, nála találták meg az első példányát az azóta híressé lett gáz- pisztolynak, min ez a német felírás volt: "Scheintod Pistole."

A rendőrség erről a pisztolyról egy bizalmas körlevelet küldött ki a szállodásoknak. E szerint ez a kamuflázs-halált okozó pisztoly el- altatja és tiz percre teljesen öntu- datlaná teszi az embert, a nélkül, hogy a legkisebb kárt is okozná testi épségének. A pisztoly műkö- dése csaknem teljesen hangtalan, maga a fegyver pedig három tar- tályból áll, melyek mindegyike kü- lönböző fajta gázt lő ki, a mely gázakat azonban még nem lehetett megállapítani.

Némelyek azt mondják, hogy a világ legnagyobb gazember-bandá- ja tette rá a kezét a Scheintod-ra, a világháboru egyik melléktermé- kére, a mit a magas fokú tudomány állított elő, — és nemsokára itt is fogunk találkozni velük New York- ban és más amerikai városokban.

The Detroit News rajza.

ra- vagy lói ruletten. napig, az- éköt, és a az egész egy lézen- a nizzai játszik és el a nagy megesik, egy félmil- tenek. netések. t visszatér- angol nők. sz, francia, osz is, ame- de ez a já- őket illető- angol nőké. k sohasem egy! Mikor élve felcsil- sztik a fe- arig. Azó- ek, külön-

szert vagy pénzt csak úgy szaba- don hagyni heverni, a merre ezek a szegény leányok üzik szomorú sportjukat. Fialatok, jó családból valók, mégis szinte lidérc-alakok. Különösen feltűnt nekem egy ma- gas, szőke nő, mondjuk, hogy kö- rülbelül 35 éves, gyönyörű angol típusu arccal, de az izgatottság miatt egészen szintelen és hala- vány, egyik asztaltól a másikhoz siet, erősen kockáztat, és tulideges ahog, hogy leüljön. Magában mor- mol valamit, és reszkető ujjai egy pillanattig sem tudnak megnyu- godni.

A kevésbé gyanúsított és ellen- őrzött női tolvajok sok olyan ék- szert ellopnak, a minek az eltűné- sével aztán a hivatásos tolvajokat vádolják. Körülbelül ez volt a sor-

még akkor is rajta volt a nyaklánc, a mikor így szólt: menjünk, vegyük fel a kabátjainkat. Talán ezt meghal- lotta valaki, a ki közelében állott? A ruhatárban me- lehetős tolongás volt, de Lady Man- go nem érzett sem- mi lökdösést vagy taszítást.

Mikor kimentünk a szállodából, még nem vette észre, hogy nyak- láncra hiányzik. Ott ült a kocsiban, és már csaknem a villájukhoz ér- tek, amikor sógora szólott hozzá: Hol vannak a gyöngyeid? A Lady nyakához nyult, és megdöbbenve tapasztalta, hogy gyöngyei bizony

VILÁGÍTÓ TORONY

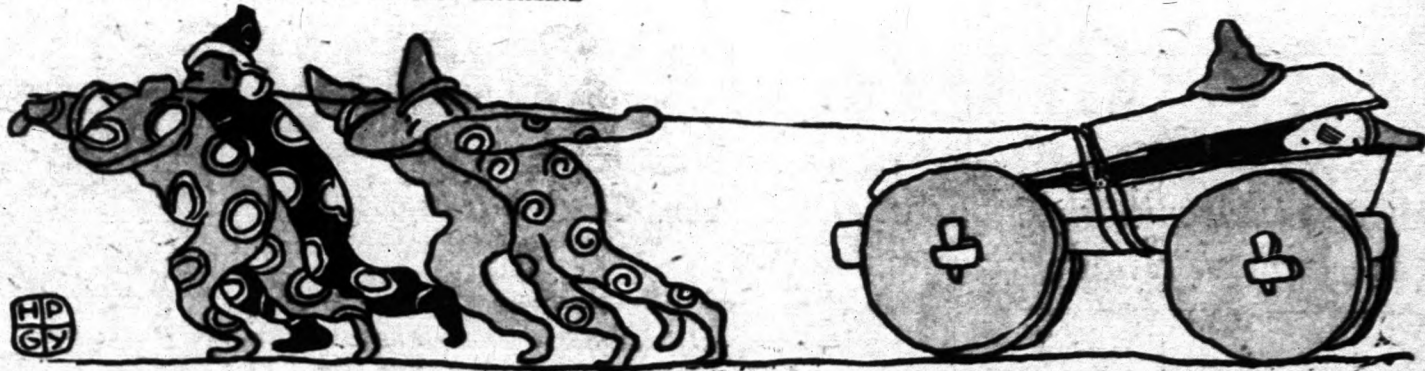
Szirtok ragyogó lelke vagyok!
Ágyam a mélység: tiltva pihenni,
Körülbeeg szent, babonás Semmi...
Halottas csend szült fekete ködben,
Ádáz haraggal üzenek: Jöttem!
Szirtok ragyogó lelke vagyok!

--- Vihar megtép --- villám hasogat ---
Toronyom az orkán hiába rázza —
Kő-derekam sugár koronázza,
Isteni daccal égve kiáltok:
Itt maradok. Hadd verjen az átok!
Vihar megtép , villám hasogat

Kék jelzőlámpák fénye csillan:
Hajó kószál ott künn a tengeren,
Lahunyom lázas, szikrázó szemem:
Vesszen el ő is! Hasztalanul hív
— Babonás csendben agyondermedt sziv,
Szirtok haragos lelke vagyok!

Emőd Tamás

ebédhez, az egyetlen nő, a ki nem volt selyemben, siffonban, vagy mi- nek is hívják ezek a jó asszonyok azokat a holmikat, a melyekkel egymás irigykedésére pályáznak. Nellie minden vonatérkezéskor küldte a portásokat az állomáshoz a böröndjeiért, a mik azonban csak nem akartak megérkezni. Magavi-

JÁNOS

Irta
Hajnal László

Z embert Jánosnak is hívták. Nagy bolond, beteges nézésű szemei voltak, de mintha nem a köteles célt szolgálták volna. Csak nézett velük, mint ahogy az emberek rendszerint nézni szoktak, de hogy lásson is, ahhoz kevés volt a két nagy beteg nézésű szeme és ez a hiányosság rárajzolódott a homlokától kezdve a lábujja hegyéig. Rajta volt nagy lógós kezein, csapás járása lábán, benne volt a beszédében és kikandikált a kifejezéstelen arca redői közül. János egy volt a Jánosok közül, akiknek tömege feketére festi az utcát, de akik egyenként olyan átlátszóak, mint egy tisztára mosott üvegábrá.

Jánosnak ma rossz napja volt. Sohasem volt valami különösen jó, de most egyébe tornyosultak az apró kellemetlenségek és mint a kellett követő árnyékot, muszáj volt észrevennie. Már reggel fejfájással ébredt. Sietve felöltözködött és a reggelijét kérte. Az asszonya éppen a piacon jött és állig begombolt öszi kabátját le sem vette még. Az asszonyok piac utáni hangulata benne viharzott és ideges türelmetlenséggel próbálta türelme hangolni férjét:

— Várhatsz még a reggelivel, hisz alig mult nyolc óra!

János jól tudta ezt, de idegei pattanni készültek és diktálták belé a szót:

— Hallgass!
És mert arra még nem volt példa, hogy ilyen felszólítás után hallgattak is volna, az asszony dühösen válaszolta:

— Miért hallgassak én... mert ballább keltél máma!... Eppen elég volt nekem a piacon veszekedni... várjál türelemmel!

Aztán formálisan összeeszeszték és János reggeli nélkül ment be a hivatalba. Egy gépiró kisasszony volt csak bent, aki szorgalmasan álmogozott a gép előtt, néha egyet-egyét üve a billentyűkön. Mikor János belépett felriadt és hihetetlen szorgalommal gépelni kezdett. Csak mikor János ráförmedt, vette észre, hogy nincs papír a gépben. Zavarában hebegni kezdett, mert ilyenkor mindig megkönyörült rajta. De ma hiába hebegett és hiába nézett szolid, kérlelő szemmel Jánosra, nem tudta elérkenni a zivatart.

— Kifogom dobálni Margit!... Már a második gépet rongálja... Ez már több mint lelkiismeretlenség... ez szemjelenség!

Margit lehajította fejét s kezével eltakarta arcát, mit opálosra festett nem a harag és nem a szégyen, hanem az önmarcangolás, hogy mért hagyta magát tetten érni. János veszekedett még vele. Szokatlanul goromba hangon vagdosta fejéhez fogatkozásait, pedig nem is haragudott rá. Mit törődött ő a géppel, vagy Margittal, hisz ő éppen olyan lapuló alattvalója az irodafőnöknek, mint Margit most neki. Aztán az agyába villant, hogy tulajdonképpen az asszonyára haragszik, de nem tudta megrögzíteni ezt, mert nem haragudott az asszonyára.

Nem haragudott ő senkire külön, de az egész Mindenség, a reá kényszerített életformák egyiramu analmissága úgy megfektette, hogy robbantani tudott volna. A Mindenséggel pedig nem lehet veszekedni, az

életformákkal sem. A Mindenség tevőivel kellene hát külön-külön. És János veszekedett. Az irodaszolgát, aki tíz perceel később jött be, majdnem kidobta, a gyakornokra, aki tényleg meglehetősen halkán köszönt, ráordította:

— Tanuljon meg köszönni kérem! Az istenit ennek az arrogáns fiataleságnak! Talán azt várja, hogy én köszönjek magának?

A gyakornok bátor fiú volt, hát ugyanolyan hangnemből vissza válaszolta:

— Igen. Ha én köszönök önnek, mint ahogy köszöntem, úgy elvárom, hogy fogadja is... Nem pedig így...

János közben rájött, hogy sem az irodaszolgára, sem pedig a gyakornokra nem haragszik és azért nem is törődött tovább velük. Bement a másik szobába és leült egy irodasztalhoz. De nem dolgozott. Homlokát a tenyerébe hajtotta és nézéstelen szemeit előre meresztve, úgy tett, mintha gondolkodna. Egészen bizonyos, hogy semmire sem gondolt intenzívebben, mint máskor, de az is bizonyos, hogy szeretett volna gondolkodni.

Egy félóra múlva ugyanugy ült még az irodasztalnál. Egyetlen szá-

hullottak, mint a pörölyesapás és János lassan zsugorodott össze alattuk. Nem a szavakra gondolt, hanem arra, hogy miért kiabál az igazgató. És mikor az igazgató erei már szakadni készültek a dühtől, lassan elmosolyodott János. Elmosolyodott, mert észrevette, hogy ugyanazért veszekszik az igazgató, amiért ő és sajnálni kezdte az igazgatóban osztályosát, az Embert.

Ebédre nem mert hazamenni János. Már tudta, hogy nem haragszik az asszonyára, de azt is tudta, hogy nagyon esunya jelenetek következnének közöttük, mert ennek így kell lenni. Meg is rajzolta magának, mondván: A hegytetőről guruló kavicsnak gurulni kell, amíg a völgybe ér, mert rendeltetett. Gurulnia a nehézkedés törvényénél fogva. Ha el merne volna gondolni, hogy a kavicsra rá is lehet tapodni, sőt ügyes futbalista vissza is rughatja a hegytetőig, ugy hazament volna ebédelni, anélkül, hogy otthon veszekednie kellene.

De János egy volt a jánosok közül, hát elment egy étterembe és megrágta, de nagyon rosszul, megebédelt. A délután hosszú láncolat volt az apróbb-nagyobb kellemetlenségeknek. Hosszvi irodai munka után egyszerre elfelejtette a

cot teritenek s az ágyról lejövet felébredt. Szédült és tántorgott. A feleségével nem veszekedett, de csak azért, mert az asszony elfelejtette megkérdezni, hogy hol ebédelt. Ehelyett azonban nagytakarítás volt, az ágyak nem voltak áthúzva és nem tudott lefeküdni. János csak a combját ütögette, mert félt, hogy vézetes lehet, ha heveskedni kezd. Megvárta, míg a munka odáig fejlődött, hogy az ágyhúzásra került a sor.

Ekkor már holtfáradt volt és az erei is centiméternyire dagadtak ki. Pár perc múlva elaludt. Az álma fojtott volt és nyomasztó, hogy többször fel is sikoltott. Azt álmodta, hogy a házak, az emberek, a szokások örült táncba fogtak, melynek már a látásától is elvesztette az eszméletét. És egy műtőasztalon tért magához.

Ott feküdt bágyadtan és remegő idegekkel. Előtte egy orvos borotvált operatorkéssel a kezében és éppen gumikeztyűt húzott. János felnézett rá bambán, értelmetlenül és az orvos is nézte őt kerekremeredt szemmel, mint aki hipnotizált. Aztán szólt:

— Meg kell operálnom önt, mert halálos lebet a baj.

János felhörtült:
— Nem... nem... hagyjon engem... mit akar tőlem... nincs nekem semmi bajom!...

Az orvos mélységes szájalommal nézte.

— Nézze, jó ember... csak magáért szükséges... hiszen elhíhet, hogy nem nekem van szükségem a maga életére...

— De igen... hagyjon... nem... nem...

Az orvos haragudni akart, de elnevette magát. Sokáig magyarázott és tudományosan bebizonyította, hogy ez az operáció egy közbülső stációja az életnek s ha rossz is, bele kell nyugodni, mert ez kikerülhetetlen. Megmagyarázta, hogy jobb hamarabb, mint később, mert az operáció pillanatában automatikusan megkezdődik az elfejlődés azon állapotok felé, mikor az Ember önmagában, önmagának és önmagáért él.

János a fejét rázta s bár oldalában az orvos beszédének hatása alatt fájo szúrásokat érzett, esőkönyösen hajtogatta:

— Nem... nem... jól van így, ahogy van!...

Az orvos sokáig birta szóval, de egyszer neki is elfogyott a türelme és megkapta a kiterített Jánost:

— Ember... ordította — hát ertsem meg, hogy kell... Magáért is, értsem is, mindenkiért... Hát kell... hát kell... hát kell!

János felsikoltott és ellökte az orvost:

— Nekem nem kell... nekem jó így... én így akarok maradni... — mondta és az oldalához kapott, mert alig tudta elviselni a szúrását.

Aztán felébredt. Az ágyon hanykolódott és fehérremesztelt ajkai még mindig motyogtak:

— Nekem nem kell... nekem nem kell!... én így akarok maradni... nekem jó így!

És másnap újra összeeszesztette a feleségével és harmadnap kidobták a hivatalból Jánost.

Orgona virága

Orgona virága,
Furtós, fehér ága,
Ne fájdítsd a szívemet!
Esteli harmattal,
Suttogó szavaddal
Ne csald ki a könyemet...

Hányszor ültem én itt,
Hallgatván meséit
Rámboruló ágadnak...
— Most az esti szélben
Zigzenő levélen
Köszö árnyak támadnak.

Kergelőznek, szállnak,
Haldogásra válnak,
Ködfoszlánnyon lejtének...
S csöndes, méla gyászol,
Titkos, néma vádtól,
Orgonafa megremeg...

— Emlékszel-e rája,
Orgona virága?
Itt ült ő is mellettem...
Sápadt homlokára,
Hűvös ajkára
Lopva csókot égettem.

Csapodár szivére,
Szívemnek sebére
Forró könyvet hullattam.
Szomorú sejtéssel,
Szótlán esküvéssel
A lelkembe fogadtam.

S fekete hajára,
Simogatva, áldva,
Halvány szirmod pergett...
— Ne haragudj rája,
Orgona virága,
Te is, te is szeretted!

mot, egyetlen betűt nem irt. A belépő igazgatót észre sem vette. Ugy elmerült a gondolkodni akarásba, hogy alig lehetett életre kiáltani:

— Ön miért nem dolgozik?!

János felkapta a fejét, de nem tudta biztosan, hogy szót-e valaki! és visszahajította. Az igazgató közelebb ment Jánoshoz.

— Ma nem szándékszik dolgozni?

János most ijedten körülnézett. Mikor meglátta az igazgatót, fellélegzett. Pedig éppen attól kellett volna megjednie.

— Nem — mondta — vagy... dehogyan is nem, kérem... csak elgondolkoztam...

Az igazgató megkérdezte:

— Mennyire haladt a mérleggel?

— Nem tudom. Ahol esombaton elhagytuk. Tegnap vasárnap volt.

Az igazgató tudta, hogy leszedi Jánosról a keresztvizet, de azért járkált még egy kicsit, mint aki elmondta már a mondanivalóját. Pedig csak azon törte a fejét, hogy miből indítsa ki haragját. Aztán megtalálta és elkezdte. A szavak

helyesirást. Gondolkodnia kellett a betűk alakján. Mikor végre az idegei nem bírták tovább és öklével az asztalra csapott, az igazgató gurult méregbe és ráordított:

— Nem elég, hogy nem dolgozik, hogy egész nap az időt lopja, még az asztalt is össze akarja törni?!

János legyintett és egyszeribe megbizonyosodott arról, hogy az életformák ilyen kiélesése megül minden emberit és hogy el kell jönni egy nagy válságnak, mikor mindazok az okok, melyek ezeket az állapotokat diktálják, megszűnnek és az egyének az őket külön-külön is kielégítő életformákba helyezkednek el. De ezt csak az idegei látták így; mert ösztöne és jánosvolta kapálózott, hogy nem igaz, nem a forma a rossz, hanem ő, aki nem tud benne elhelyezkedni. És mert így gondolkodni kényelmesebb, János lassan lecsillapodott.

Mikor hivatal után hazatért (mert elfelejtett nem hazamenni), olyan állapotban volt, mint a holdkörös, kinek ágya elé vízes pokró-

ARTAKÉNYAL nagy...
meny történt...
menyasszony lett...
lahogy úgy történt...
log, hogy egyedül...
örült neki. A vőle...
nem tetszett a szülőknek. Öreg...
hirtelenmégű volt, aztán meg...
ja is volt. Veszekedésekkel tel...
életi multja.

A Márta anyja nem győz...
pánkodni.

— Micsoda házasetet lesz...
ilyen izgága, rigolyás ember...
lett! De mindig így történt! A...
kat válogatott, utoljára a leg...
nyabbat kapta. Eddig egy...
lett Mártának. Ez kicsi volt...
nagy volt, az buta volt, a má...
ha. Mindnek volt hibája. E...
egy hibáját se látja, pedig a...
van, mint sündiszónak tuskó...
Márta esendes mosollyal es...
tott.

— Nem te mégy hozzá, mama...
legalább oroszlánhoz hasonlít...
— Oroszlán! Legfeljebb az...
rényes feje! Megbánod még...
ta, nagyon.

— Nem bánom. Az Isten is...
teremtette.

Márta ezt nemessak mondta...
te is. De, hogy erőves esen...
zengett fel, nem beszélt továb...
ett ajtót nyitni. Az oroszlán...
Balázs.

Külsőleg bizony nem...
olyannak, mint akit az Isten...
Mártának teremtett. Márta...
volt a tisztaság, a takaros...
Balázs meg lompos volt, mint a...
tépett kandur. A ruhája ugy...
rajta, mintha vasvillával...
volna rá, a nyakkendője félre...
va, a nadrágja jobbszára leta...
a kalapján ezer szél s anny...
hogy háromhetes eső alatt sen...
át. De Márta, ha látta is m...
nem törődött vele. Ő neki a...
sörényes feje, magas homlek...
kolt szeme, dacos szája...
mindenekfelett pedig az esze...
tárta a begombolatlan férfik...
s a hízoló maszka-simulék...
gával bujt alája. Odafektette...
a nagy kabát alatt levő...
öltönyre. Olyan erős doha...
volt ott, mint egy burndó...
cében. De mert egész tisztán...
lotta az oroszlán szive dob...
ott maradt.

— Tik-tak... tik-tak...
lek... szeretlek...
nevetve a szivdobbanást.

De aztán nagyot nyikkan...
lázis ugy megszorította, hogy...
roppant minden esontja. Ne...
ve tekintett fel.

— Akkorát ölöl rajtam...
óriás-asszony lennék. Számol...
én finomművi esontvázzama...
zal, hogy kevés rajtam a hus...

— Hm. Szóval, nem tetsz...

S az oroszlán szeme...
meg haragot is lövött. A szá...
egyszeribe olyan esufondáros...
dult, hogy Márta haja egy...
volna ijedtében, ha nem let...
olyan nagyon hosszú. De ug...
maradt a helyén a nyak fo...
kontyban. Azután, mert az...
valahogy olyan kedvessé va...
a jéghideg ágy, ha már b...

OROSZLÁNSZELIDÍTÉS

IRTA: IKAY PÁL

MÁRTAÉKNAL nagy esemény történt. Márta menyasszony lett. De valahogy úgy történt a dolog, hogy egyedül Márta örült neki. A vőlegény nem tetszett a szülőknek. Öreg volt, hirtelenmégü volt, aztán meg multja is volt. Veszekedésekkel teli közéleti multja.

A Márta anyja nem győzött sopánkodni.

— Micsoda házaselet lesz egy ilyen izgága, rigolyás ember mellett! De mindig így történt! Aki sokat válogatott, utoljára a leghitványabbat kapta. Eddig egy se kellett Mártának. Ez kécsi volt, az nagy volt, az buta volt, a másik léha. Mindnek volt hibája. Ennek egy hibáját se látja, pedig annyi van, mint sündisznónak tüskéje.

Márta csendes mosollyal esillapított.

— Nem te mégy hozzá, mama. De legalább oroszlánhoz hasonlítsd.

— Oroszlán! Legfeljebb az a sörényes feje! Megbánod még, Márta, nagyon.

— Nem bánom. Az Isten is nekem teremtette.

Márta ezt nemesak mondta, hitte is. De, hogy érélyes cseppet se engedett fel, nem beszélt tovább. Sietett ajtót nyitni. Az oroszlán jött, Balázs.

Külsőleg bizony nem látszott olyannak, mint akit az Isten is Mártának teremtett. Márta maga volt a tisztaság, a taksos külső. Balázs meg lompos volt, mint a megtepett kandur. A ruhája úgy volt rajta, mintha vasvillával dobálták volna rá, a nyakkendője félreesuszva, a nadrágja jobbszára letaposva, a kalapján ezer szél s annyi zsír, hogy háromhetes eső alatt sem ázna át. De Márta, ha látta is mindezt, nem törődött vele. Ő neki a Balázs sörényes feje, magas homloka, árkolt szeme, dacos szája tetszett; mindenekefelett pedig az esze. Széttárta a begombolatlan férfikabátot s a hízegő maeska simulékonyságával bujt alája. Odafektette fejét a nagy kabát alatt bevő sötétkéi öltönyre. Olyan erős dohányszag volt ott, mint egy burnótos-szelenében. De mert egész tisztán kiballotta az oroszlán szive dobbanását, ott maradt.

— Tik-tak ... tik-tak ... szeretlek ... szeretlek ... — variálta nevetve a szivdobbanását.

De aztán nagyot nyikkant. Balázs úgy megszorította, hogy megroppant minden csontja. Neheztelve tekintett fel.

— Akkorát ölel rajtam, mintha óriás-asszony lennék. Számoljon az én finomművi csontvázammal s azzal, hogy kevés rajtam a hus.

— Hm. Szóval, nem tetszik!?

S az oroszlán szeme gunyt is meg háragot is lövelt. A szája meg egyszeribe olyan csufondárossan rándult, hogy Márta haja égnek állt volna ijedtében, ha nem lett volna olyan nagyon hosszú. De így megmaradt a helyén a nyak fölé türött kontyban. Azután, mert az ölelés valahogy olyan kedvessé vált, mint a jéghideg ágy, ha már belele-

gedtünk, hát mosolygott Márta. Két kézzel belekapaszkodott a sötétkéi öltönybe, hogy valahogy le ne rázzák s összekécselődött szöke fejét feljebb tetten.

— De tetszik.

A Balázs karja erre gyöngéd lett, mint a gyermekét babusgató fiatal anyáé.

— De édesen tudsz ölelni, — pötyögte kitzesedett arca Márta.

Aztán hasonlóan tett asszony korában is. Ha nem tetszett valami, egy nyikkanás, neheztelő tekintet, egy kis müjedés. Ha engedett Balázs — s mért ne engedett volna? mikor mindig az okosabb enged — akkor édes köszönés, esupa jóság volt Márta. Nemtetszést csak végső esetben mutatott, dicséretet, boldog esiesérgést minden esékélyséért. S tudott hallgatni, amikor hallgatni kellett. Ugy figyelte Balázst, mint orvos a betegét; mindent megtudott, mindent észrevett, mégis úgy tett, mint aki csak azt látja, amit eléje tartanak.

Néhány hónapos férje volt Balázs s aki vőlegény kora óta nem látta, nem akart ráismerni. Hogyne! Most már megtanulta a nadrágtartóját egyforma hosszúra kapcsolni, a kalapját Márta kérésére odaadta egy menekültnek. A nyakraválóját mindig Márta bogozta esokorba. S ha jól ment a házi munka, — Márta beosztotta, mások elvégezték, hát jól ment, — még a haját is Márta kefélte, fésülte.

Minden nagyszerűen ment volna, ha Balázs barátai — olyan meg-

nem róható emberi gyarlósággal — meg nem irigylik a Balázsék fészékének békés hangulatát. Szerették volna visszaugratni Balázst a régi, lompos bőrébe s esetleg egy kis parázs veszekedést játszani vele a feleségével. S jobb ügyhöz méltó buzgalommal még össze is beszéltek ellene. S egy nagyobb társaság közepén elkezdték a harcot. Az egyik ur Balázs elé toppant.

— Te vagy az, Balázs? Isten engem! Meg se ismerlek! Jól ránebaszedett az asszony. Mennyiért lett volna ilyen rendes fiu, papushöskorod előtt!

Márta az ura mellett állt. A piszkáló szavak egyenesen a szívére futottak s nagyon megijedt. A Balázs egymásba futó szemöldöke, mérgesen felhuzott ajka azt mutatta, hogy talált a vágás. Nagy baj lesz a kötekedésből, ezt rögtön tudta Márta, de a nagyobb baj otthon lesz. Vége minden eddigi türelmes fáradózásnak. Az oroszlán visszaadul. A nagy ijedtségtől — mint az egyszeri gyerek, mikor vízbe dobták s egy pillanat alatt megtanult uszni — ő is feltalálta magát. Kacagott. Hosszan, esilngelően, úgy, ahogyan csak szerelmes asszonyok tudnak kacagni, ha sirniok nem szabad. Aztán édes zsörtölődéssel fordult a kérdőhöz:

— Azt kérdezzé, hogy milyen szigorúan váltána valóra Balázs a közmondást: "Dió törve, asszony verve jó," ha nem tartanám rendben a házat, holmiját! Azt hiszi, parádénak vett feleségül!

Mindenki nevetett.

A kérdező megfenyegette Mártát.

— Ravasz asszony, nagyságos asszony! De attól még rendbe lehetne a Balázs holmija, házatája, ha úgy mint régen mindennap együtt pityizálgatna velük. De alig egyszer jön közénk. — Itt megnyomta Balázs vállát. — Most szólj, öreg!

Balázs az öreg szóra felmördült, mint a beszélőbaba, ha hasba nyomják.

— Öreg az országot!

S mielőtt tovább beszélhetett volna, Mártha felkiáltott:

— Ez az! Öreg az országot — s mert halálos védekezés és halálos szeretet lángolt benne, fulig pirulva ugyan, de dacos bátorsággal mondta tovább — meg az, aki a bor s az asszony közül az előbbinek adja az elsőbbséget.

Hiábavalóság lett volna a további vitatkozás.

Hazament Balázs magához szoritotta a Márta karját s mélyhangú kacagással mondta:

— Azért a Pista kötekedő fejének igaza volt. Ravasz asszony vagy. Vagy tagadod!

— Érted érdemes ravaszkodni! — s a Márta leesuklott feje édes mosollyal emelkedett a Balázs arca felé.

De Balázs rosszkedvű lett. A kacagása keserű.

— Tehát beismered, hogy megszelidítettél! Mi?

Veszedelemes volt a kérdés. Mondják a bátorságára büszke oroszlának, hogy bárány lett belőle, vagy mondják, hogy vadállat maradt. A Balázs bosszus hangjában távoli vihar érzett. Az oroszlán határozottan nyugtalanzkodott. Márta most úgy tett, mint az igazi oroszlánszelidítő. A szíve ugyan majd kiverte a keblét, olyan erősen dobogott, de nem mutatta, hogy fél. Nyugodtsággal lehet csak igazni. Szeliden mondta.

— Jól tudod, édes, hogy úgy áll a dolog, hogy én formálódtam hozzád. Ne gondold, hogy olyan erős svádájú embert, mint te, csak úgy egy-kettő lehet hajlítani. Nem akkor és úgy történik minden, ahogy te akarsz? Csak azért megy minden esendben, mert nekem minden úgy kedves, ahogy te kívánod és — ez is igaz — te se kívánsz lehetetlenséget s a kedvembe jársz. De még a négy lábú oroszlánok is jók a párjukhoz és nem bántják, különösen, ha nincs semmi okuk arra. Vagy rám van panaszod?

— Más téma — gondolta Balázs, de nem protestált. Az oroszlán lecsillapodott benne. Megbékülten dörmögte.

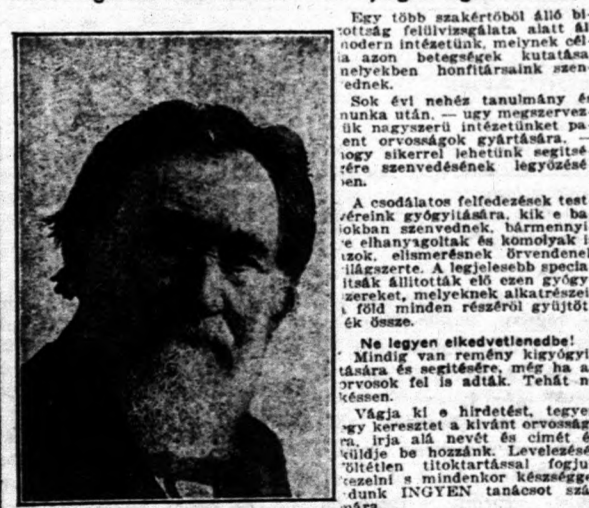
— Még az kellene, hogy panasz legyen rád!

S az oroszlán sörényes feje dacosan, fenyegetően hajolt Márta felé, de a hullámos, oroszlánosan aranyosszöke haj alól, az összehuzott szemöldökök árnyékában egy kis fiu jóságos szeme ragyogott.

Márta babusgatva ölelte szívére az ura karját és mosolygott, mert a győzők mindig mosolyognak.

PROFESSOR METCHNIKOFF

Híres világszerte mint a hosszú élet és jóegészség előmozdítója

Egy több szakértőből álló bizottság felülvizsgálata alatt áll modern intézetünk, melynek célja azon betegségek kutatása, melyekben honfitársaink szenvednek.

Sok évi nehéz tanulmány és munka után, — úgy megszeresvük az orvosságok gyártására, — hogy sikerrel lehetünk segítségére szenvedésének legyőzésén.

A csodálatos felfedezések teszvéreink gyógyítására, kik e bakokban szenvednek, bármennyire elhanyagoltak és komolyak is a tünetek, elismerésnek örvendenek illágszerte. A legjelesebb specialiták állították elő ezen gyógyszereket, melyeknek alkotásait a föld minden részéről gyűjtötték össze.

Ne legyen elkedvetlenedve!
Mindig van remény kirógyítására és segítségre, még ha az orvosok fel is adták. Tehát ne tésszen.

Válgja ki a hirdetés, tegyen egy keresztet a kívánt orvosságra, írja alá nevét és címét és küldje be hozzánk. Levelezését titoktartással fogjuk kezelni s mindenkor készséggel dünk INGYEN tanácsot szárnára.

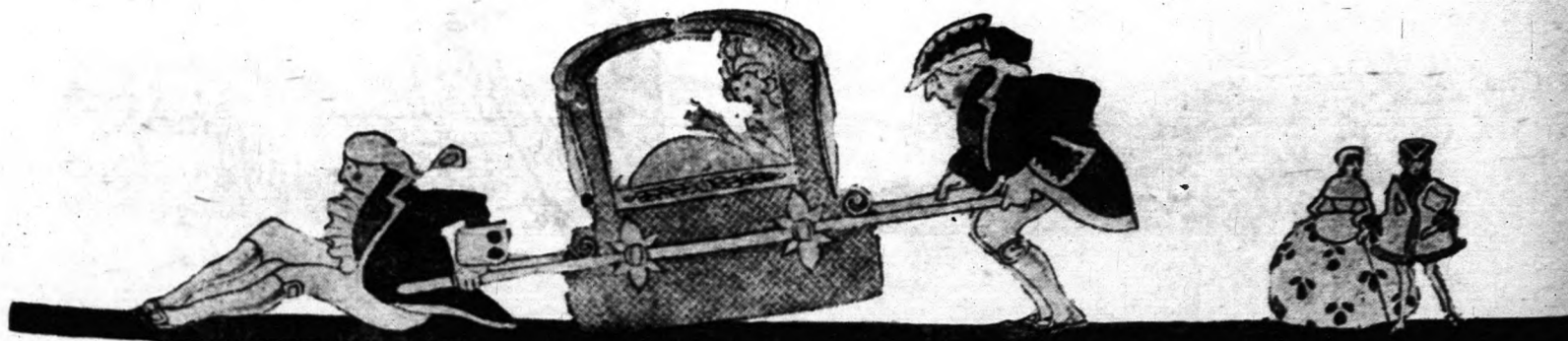
A GYÓGYSZEREK NEVÉI:

1. Férfi betegségek: ...Bármely korban és állapotban.
2. Köcsvény: ...Izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
3. Vérmegezés: ...Küütesek és bőrbetegségek.
4. Gyengeség: ...Ifjúkori ballépések.
5. Tüdőbajok: ...Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghűlés.
6. Gyomor: ...A beiek és a gyomor rendbetozására.
7. Vess bajok: ...Gyenge vesék és vizeleti bajok.
8. Bőrbetegségek: ...Eczema, nyílt sebek és var.
9. Erősítő szer: ...Gyenge szervezet, vérlány és étvágytalanság.
10. Női betegségek: ...Havi rendetlenségek, tisztulások és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY

STATION S. PHILADELPHIA, PA.

VÉGZETES SZERELEM

Irta: Szenes Béla

OHA, senkinek nem beszélt erről. Legbizalmasabb barátainak sem mondta volna el. Gondolta: férj, családapa, nem beszélhesse féltéről. Aztán az emberek el se hinnék. Így történt:

Az asszony elutazott, falura, néhány hétre, rokonokhoz. Ő Pesten maradt. Két évi házasság után most először félnapnál hosszabb időre távol asszonytól, gyerektől. Egyedül.

Mikor a vonat kipöfögött a pályaudvarról és ő egyedül maradt zajban, tolongásban, mint az árnyék úgy borult lelkére valami zavart féltelém: hogyan is lesz?

Istenem, miért is engedtem el az asszonyt — ez a gondolat futott át rajta. Kiment a sínek közé, tekintete kereste a távozó vonatot. Ha vissza lehetne parancsolni. Vagy ha autóbá ülné, Kelenföldön utólné. Állt a sínek között és bámult a füstbe, mely ráterült a pályaudvarra. A vonat már messze járt és egy katoná figyelmeztette: "le a sínekről".

Odakünn a város már tele volt tavasszal. A nők könnyű kis ruhákban jártak és szépek voltak. A villamos megtelt orgonáikkal. Nem látta a nőket, nem érezte az orgonát, nem vette tudomásul a tavaszt, didergett, mintha láza lett volna.

Félt. Bármennyire is igyekezett, nem menekülhetett féltelme elől, mint a hogy e tavaszi napsütésben a villamos sem szabadulhatott árnyékától, pedig gyorsan futott előre.

Mitől félt? Semmitől, mindentől. A bizonytalanságtól. Attól, hogy egyedül maradt. Hogy hirtelen szakadás állott be két éve mindig egyformán boldog, esendős, jó életében.

Az asszonyt féltette? Nem. Őt nem. Benne bizott. Hát kitől féltette szép életüket?

Ostobaság: hiszen szereti az asszonyt. Ha félóránál nem volt mellette, már hazavágyódott. Barátai lesték: meddig? Nevette őket — "örökké" — felelte magában. De azért néha, ritkán, mégis kintzák kétségek. Az asszonynyal is beszélt erről. Marad-e, maradhat-e így?

Sirig, siron túl, örökké? Mint valami sötét madár keringett fejük fölött a kérdés. Ilyenkor összebujtak, mosolya mögött ott lapult a féltelém. Egymásra mosolyogtak. De az ő lelem. És az asszony szemében is megtalálta a maga nyugtalanságának párját. Félték, mert volt mit félteniük. Két boldog évről és más három évről a boldogság fényében megszüpült emlékei, megszüpült fájdalmai abroncsolták körül szerelmüket. Elpattanhat-e ez az abroncs, melyet nem emberi kezek fontak köréjük: szenvedésből, napfényből, gyönyörből, sötétségből, viharból, esendős, könnyen elbeszélhető jelentéktelenségekből és elnem mondható valamikből, melyeknek eladogásáig sem jutott el az emberi szó. Ha erre gondolt, megnyugodott. Hívó lett újra, ki vallásos rajongással hitt szerelmében.

De most hogy az asszony elment és ő egyedül maradt, gyengébbnek érezte magát a kétségekkel szem-

Aztán megkérdezte:
— Mióta vagy nő?
— Két éve.
— Két éve — ismételte az.
Aztán hozzátette:
— Ilyenkor kezd gondolkodni az ember azon, hogy vajjon megcsalja-e a feleségét?

Ijedten nézett barátjára. A könnyelműen odavetett szavak ijesztőre erősödtek lelkében. "Ilyenkor kezd gondolkodni az ember..."

Hazasietett. Utközben rá nem mert volna nézni egy nőre. "Ilyenkor kezd..." Elpirult. Szégyelte magát. Elhatározta, többet nem megy le a Dunaparra. Mi keresni valója léha férfiak és idegen nők között egyedül, az asszony nélkül. De másnap megmagyarázta önmagának, hogy az ő hűségének nincsen szüksége bilincsekre. Mehet, a hová akar, beszélhet akárkivel. Nőkkel is. Neveléses felni rémek-től.

Lement a Dunaparra. Beszélge-

A munka nem ment. Sétált egyet a Margit-szigeten. Az a kezdődő szomorúság, mely már benne nyugtalankodott, a tavaszi sziget színeiben és illatában megnőtt, megdagadt, végighullámzott rajta.

— Mi baja lehet? — tündődött. Jöttek emberek, nők, elkerülte őket. A fűszálakon csillogó vízcseppeket nézte. És a virágokat. A felhőket is.

Szerelmes pár ült egy padon. Szeretettel nézett rájuk.

Nyugtalan lett, menekült a szigetről, be a városba. A nőket nézte, de nem őket látta. Zavart volt, mint egy örült, ki elfelejtette, hogy ital van a világban és rettenetes szomjúságot érez, de nem is sejtí, mi az, ami után úgy vágyódik.

Akkor még nem tudta, mi történnik vele. Ugy járt és kelt a tavaszban, mint valami holdkóros. Este kiment a Rózsadombra, elcsátalt a kertek alatt és az gronák illatával hizlalta a szomorúságát.

Az éjjel kiugrott az ágyból, felnyitotta az ablakot és nézte a csillagokat.

Hajnamban felkelt, felöltözött. Még nem tudta biztosan, mit akar; csak érezte, így van jól, így kell.

Hét óra után ért a pályaudvarra. A vonat az orra előtt ment el. Ordítani szeretett volna a düttől, toporzékolni a türelmetlenségtől. Ismerőst látott a perronon. Menekült előle. Félig cél nélkül csatangolt a városban, egy órákig már a vonatban ült. Három felé végre indultak.

Nézte, nézte a közeledő és továtűnő virágos fákat, a csodálatosan szelíd színekkel megrajzolt tavaszi mezőket, dombokat, melyek kéjesen nekifeszültek a tavaszi égbolt csókjainak és még mindig nem tudta, mi történt vele.

Csak az este, hogy megérkezett és benyitott egy ismerős falusi házba, hogy ráhajolhatott a kezére és belenézhetett a szemébe, csak akkor tudta meg, hogy milyen nagyon, milyen végzetesen és halálosan szerelmes a feleségébe.

Néhány nap múlva visszautazott Pestre. Arról, hogy hol volt, merre járt, nem beszélt senkinek. Ki hitte volna el?

PÁVÁK

Irta: Czóbel Minka

Midőn először jött a kertbe, Pávákat etetett, Éhes véresék sivitva szálltak Feje felett.

Pényes tollu pávák separték A kerki utakat, Utazéi füvek meghajoltak Arany-zöldfényű, kézkománcu Tollak alatt.

Hogy meglátta — kenyérmorzsáit Elszórta szerte-szét, S az idegennek oda nyujtá Fehér kezét.

Tudta, ki volt, így nem kérdezte, Csak mellette haladt A vár felé, sötét árnyéku Fenyők alatt.

S nem szólt semmit, csak ránézett — Igézó volt a lány, — Arcán élet nagy, szép unalma — Magas és halavány.

Máskor is eljött még a kertbe S várta a kőpadon, Mig lejött pávái etetni A hajadon.

Egyszer csak nem jött, tán beteg lett, Vagy messze költözött? Nem csillant már moh-szin ruhája A kőpadnál, a kertmagányba Fenyők között.

Nem merte senkitől kérdezni: Hová lett a leány? Néha várta léptét az uton, De csak pávatoll rezgésétől, Csak pávák panaszos hangjától Visszhangzott a magány.

Aztán már ő se jött a kertbe, — Élete elkopott, Hiszen csak meg se kísérelte, Hogy megálljon a nap felette, Nagy néha jutott még eszébe, Zománcos tollak halk rezgése S hogy egykor ő egy régi kertben Mi szepet álmodott.

ben. Félt. A máttól, mely máris más mint a tegnapi, mikor még ők is mellette voltak. Az asszony s a gyerek. Félt a holnapról. És a holnaputántól még jobban.

De aztán megnyugodott. És az első héten nem is történt semmi különös. Levél ment, levél jött. Az idő hűvösebbre fordult. Úgyes-bajos dolgai nagyon elfoglalták, este fáradtan került ágyba. Mélyen aludt, korán kelt, dolga után sietett.

De aztán hogy ismét erősebben süttött a nap, kevesebb kedve lett a munkához. Délben sétált egyet a Dunaparton. Találkozott egy barátjával.

— Az asszony? — kérdezte az.
— Elutazott.
— Az enyém soha nem utazik el — panaszkodott a tréfás barát.

tett ismerősökkel. Az urak nézték, bírálgatták az asszonyokat, lányokat. Ő is nézte őket. Régi ismerősök is akadtak köztük. Mosolyogva üdvözölték egymást, beszélgetett velük. De mikor először végigsétált egy nővel a kettős széksor között, lelkiismeretfurdalást érzett. Másnap harmadnap egyre több nővel sétált és egyre kevesebb lelkiismeretfurdalást érzett. Jókedvű volt. Jól érezte magát. Néhány napig.

Hogyan is kezdődött? Egy délelőtt íróasztalának fiókjaiban keresgélte és kezébe került egy régi, nagyon régi levél. Gyöngybetűk. Eltette a levelet. Sőhajtott. És mintha az íróasztal fiókjában lett volna eldugva, valami régi szomorúság, amint a papírok fölött vontatva sőhajtott, felszivta magába.

KIS

ET kutya sétált a parkban! — mondotta...
— Eressz be a csónakra!

— No, már most elég kiszállni. De hogyan, miközben a víz lefelé ragad s nekem evezöm, nincs kormányom... senkim, aki kihuzna a partról? Micsoda? Dehogy nincs! Kihuz az én kutya-eszem, is — kutyázkodó eszem.

Ezzel nyájasan kiszólt a ton nyargaló Morcosnak:

— Moreos! Jól van, ha

THE L

The red-coats left Boston 17, and our troops, in the "Old Put" — as the brave was called — marched in to fine style.

For some days the fleet, the coast of Rhode Island, was feared for a while that meant to strike a blow back what they had lost. such thing took place, the long fleet sailed out of... "Where they are bound, Wash-ington, and where next will pitch their tents, not."

He thought they were way to New York, but so not the case. They had to Hal-i-fax, to wait there for troops, and for the large fleet was to come from England.

A vote of thanks and gold coin with his face side of it, were sent to Wash-ington by the chief men of... as part of his due for... had so far done to save A- from King George's rule. Wash-ington, who thought next move of the red-coats be on New York, set out... place, and reached there. He went to work at once for, and to make the strong as it ought to be.

PÉNZKÜLDÉS
Magyarországra
Koronákban
és
Kézpénz-
Dollárokban.
BETÉTEK
Hajójegyek
minden vonalra
KISS EMIL
BANKAR
133 SECOND AVE
NEW YORK

ÖRÖM
ha az éhazsiak hírt hallanak amerikai rokonaitól, de
KÉTSZERES ÖRÖM
ha az amerikai rokonok pénz-
segítéget is küldenek.
AZ AMERICAN UNION BANK
LEGGYORSÓBBAN ÉS LEGGYOR-
SABBAN UTALJA AT A PÉNZT
MAGYARORSZÁG BARMELY
RÉSZEBE.
KÖZJEGYZŐI ÜGYEK pontos és
lelkiismeretes elintézése.
HAJÓJEGYEK a legjobb vona-
lakra eredeti áron.
FELVILÁGOSÍTÁST ÉS TANÁ-
CSOT INGYEN ADUNK.
AMERICAN UNION
BANK
Németh János, elnök.
Főület: 10 East 22nd Street
a Bankpalotában.
Fiók: 1597 Second Avenue
Corner 83rd Street
NEW YORK.

KIS LÁNYOKNAK ÉS KIS FIUKNAK

Az álnok Bob

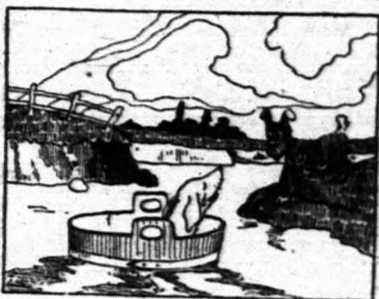
ET kutya sétált a patak partján: Bob és Moreos. — Jó volna csónakázni! — mondotta Bob. A víz éppen arra vitt egy gazdátlan dézsát. Bob beleugrott.

— Eressz be a csónakba engem is! — kiabált Moreos.

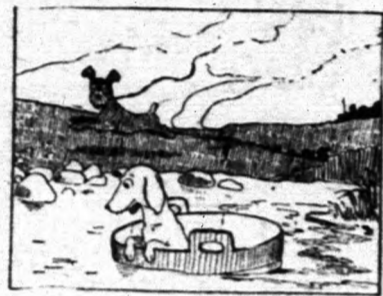
— Nem én!
— Ha nem engedsz be a csónakba megugatlak!
— Majd visszazaugatlak!

Moreos ugatta a csónakázó Bobot, Bob a parton szaladó Moreost visszazaugatta.

— Ha ha ha — nevetett Bob, — akadt már valaki, a ki kivisz engem a partra. Gyi, Moreos! De azért ne vágj olyan moreos arecot!

Persze, a szegény Moreos uszva menekült

— No, már most eleget csónakáztam, — gondolta Bob — szeretnék a part felé, de mivel a kötele a Bob fogai közt volt, hát a dézsát is magával húzta.

kiszállni. De hogyan, mikor a víz lefelé ragad s nekem nincs evezőm, nincs kormányom, nincs senkim, aki kihuzna a partra?! Micsoda? Dehogyan nincs! Majd kihuz az én kutya-eszem, vagyis — kutyálgató eszem.

Ezzel nyájasan kiszólt a parton nyargaló Moreosnak:

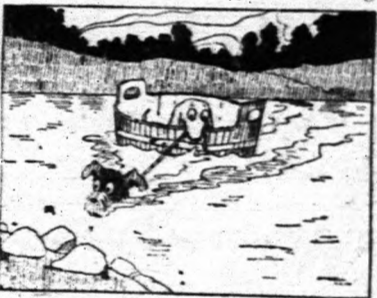

— Moreos! Jól van, hát beveszlek a csónakba.

Allj arra a fára, mely keresztben fekszik a patakon. Ha alája érünk beleugorhatsz a dézsába.

Mit tett a ravasz Bob?

Mikor a csó-

ugattak is egy kicsit egymásra, de nem sokáig. Egy esont fekiúdt az útszélen rávetették magukat és elkezdték jókedvűen, vigyan rágni. A napfény felszárította a vizesöpet a moreos Bobról, elfeledte a kellemetlen fürdőt és Bobbal együtt már is azon törte a fejét, hogy micsoda hűnétségek fogtak legközelebb elkövetni.

THE LIFE OF GEORGE WASHINGTON

The red-coats left Boston March 17, and our troops, in charge of "Old Put" — as the brave Put-man was called — marched in-to town in fine style.

For some days the fleet lay off the coast of Rhode Island, and it was feared for a while that they meant to strike a blow and win back what they had lost. But no such thing took place, and ere long the fleet sailed out of sight.

"Where they are bound," wrote Washington, "and where they next will pitch their tents, I know not."

He thought they were on their way to New York, but such was not the case. They had steered for Halifax, to wait there for more troops, and for the large fleet that was to come from England.

A vote of thanks and a large gold coin with his face on one side of it, were sent to Washington by the chief men of the land, as part of his due for what he had so far done to save America from King George's rule.

Washington, who thought the next move of the red-coats would be on New York, set out for that place, and reached there April 13. He went to work at once to build forts, and to make the place as strong as it ought to be. He did

not know the plans of the foe, nor from what point they would hurl the bolts of war.

All was guess-work, but still in the midst of doubt it would not do to be slack.

The town was put in charge of the troops and the rules were quite strict. Those who went in or out had to give the password. "We all live here, shut up like nuns," wrote one who was fond of a gay life, "There's no one in town that we can go to see, and none to come and see us."

Good times in New York were at an end. Our troops had been forced to leave Canada, and it was known that the red-coats would push their way to New York. Forts were built on high banks up the Hudson, and on the isles at its mouth, and all done that could be done to check them in their march.

In the mean time it had been thought a good plan to set a day in which it might be shown throughout the land that America was, and, of a right, ought to be, a free land. So in July an Act was drawn up and signed by the wise men who met in Philadelphia to frame the laws for the new States, and there was great joy, it was a great day.

(To be continued.)

A vöröskabátosok március 17-én hagyták el Bostont és a mi csapatunk, az "Old Put" — ahogyan a bátor Putmant neveztek — vezérlete alatt bevonultak szép rendben a városba.

Néhány napig a flotta Rhode Island partjainál horgonyzott s egy ideig attól féltek, hogy támadni akarnak s vissza akarják foglalni, amit elvesztettek. De ilyesmi nem történt és esakhamar elvonult a lát-határról a flotta.

"Hogy hova mennek, — írta Washington, — s hol ütök föl legközelebb a sátorfájukat, nem tudom."

Azt hitte, hogy utban vannak New York felé, de nem voltak. Elvonultak Halifax felé, hogy ott újabb csapatokra várjanak és bevárják a nagy flottát, amely Angliából volt jövődö.

Washingtonnak az ország vezér-férfiai köszönetet és egy nagy arany-pénzt küldtek, amelynek egyik oldalán az ő képe volt, ez egy része volt annak, amivel tartoztak neki azért, amit Amerikának György király uralma alól való megszabadítása végett tett.

Washington, aki azt gondolta, hogy a vöröskabátosok legközelebbi mozdulata New York ellen irányul majd, elindult a város felé és április 13-án oda is érkezett. Azonnal hozzáfogott erődítmények építéséhez,

hogy a várost olyan erőssé tegye, a milyennek kell lennie. Nem ismerte az ellenség terveit, sem azt, hogy melyik pontról fog támadni.

A várost katonai paranesnokság alá rendelte és a paranesok ugyan-csak szigorúak voltak. Akik ki vagy bementek a városba, meg kellett adni a jelszót: "Ugy élünk elzárva mint az apácák, — írta egyik, aki szerette a vidám életet, — nincs itt a városban senki, akit meglátogathatnánk, sem aki felkereshetné bennünket."

New Yorkban a jöidöknek vége szakadt. A csapatunkat arra kény-szerítették, hogy Canadát elhagyják s tudott dolog volt, hogy a vöröskabátosok New York felé fognak vonulni. Erődöket építettek a Hudson magas partjain és a torkolatában levő szigeteken s minden lehető el-követtek az ellenség feltartóztatása végett.

Közben azt a jó tervet vetették fel, hogy egy napot kell kijelölni arra, hogy kimutathassák ország-szer-te, hogy Amerika szabad ország volt s joggal annak is kell lennie. Julius-ban törvényjavaslatot szerkesztettek és irták alá azok a böcs férfiak, a kik Philadelphában összegyűltek az új állam törvényeinek meghozására. Nagy volt az öröm, nevezetesen nap volt ez.

(Folytatjuk)

A viruló természetben csak az egészséges tud gyönyörködni

A természet ölen sok gyönyörűséget nyújt a nyár. A tavak, a tengerek hullámaiban, homokos partjain, ligetek árnyas terein, a virágos mezők, parkok pázsitján csak az érző igazán jól magát, csak az tud vidáman játszódni, aki egészséges.

A gyomorzavarokkal küzdő ember savanyu arccal nézi a viruló természetben megnyilvánuló életet. A vese rendetlen működése folytán szenvedő nem tud szaladni a csörgedező patakkal, nem tud dalolni a dalos madárral. Az ideges, erőtlenség, yézna teremtés nem tudja túrni még a gyermekek vidám zaját, a békák kurutyolását sem. Még legjobb barátai körében is busul, sáppadozik.

Hozza rendbe egészségét, hogy a nyarat, a természet virulásának idejét átélvehesse. Átszenvedni örültség, amidőn van módja az egészségünk alapos megjavításának. Maga a természet gondoskodott olyan anyagokról, a mikkel ezt a célt elérhetjük.

A legtöbb gyengélkedő ember azt hiszi, hogy halálos betegség rágja, emészt. Beképzelt dolog ez. Tudja meg, hogy az emésztőszerveink vagy a vesénkrendetlen működésének, avagy a szervezetünk elgyengülésének folytán érezzük magunkat oly kellemetlenül, mintha végzetes betegség előjelei mutatkoznak rajtunk.

Gyomrunkat, vesénket kell rendbehozni, vérünket kell megsaporítani, idegzetünket kell megacélozni, szervezetünket megerősíteni s akkor életkedvünk visszatér, ismét egészségesek leszünk.

Mi a jó
egészségnek
három védő
eszköze?

A Partos
Patikának
három remek
gyógyszere

PARTOLA

Az orvos cukorka alakban

találó elnevezést azért kapta a Partola, mert valóban olyan szolgálatot tesz, mint a jó orvos. A gyomor szabálytalan működése esetében Partola a leghatásosabb javító szer. Fokozza az étvágyat, az emésztő képességet és biztosítja a gyomor és belek pontos ürülését.

A Partola használata után szaporodik a vér, az arcra pirosság kerül, az arcbor tiszta lesz s a közérzet általában a legjobbá válik.

Egy nagy bádogdoboz valódi Partola 1 dollár 10 cent, hattal 5 dollár 50 cent.

PARTOGLORY

A szervezeterősítő tápszer

Gyenge, sápadt, vézna férfiak és nők százezrei használják a legújabb mód szerint. Napjában háromszor, étkezés előtt öntenek egy kávéskanállal fél pohár vízbe s ezt a vizet, amelyet a Partoglory igazi vércsináló tápszerré változtat át, megisszák.

A Partogloryban két főalkatrész van, vas és foszfát. Mind a kettő nélkülözhetetlen a vérképződéshez, a csonterősítéshez. Ezért van bámulatos erősítő hatással a szervezetre.

Egy üveg Partoglory 1 dollár 25 cent, ötlet 5 dollár.

PARTOHERB

A vesefü és gyökér tea

a vese és a hólyag jókarban tartója. A tea főzetje tisztítja a vesét, elejét veszi a hólyag gyulladásnak. Végtelenül fontos, hogy a vese pontosan működjék, különben mérges savakkal telik meg az egész szervezet. Ennek a legkínosabb halál lehetne a következménye. A derékfájás, a tulerős hónalj és lábizzadás, a kiduzzadt, kékes szemhéjjak, a vizeleti rendellenességek, a vese és hólyag rendetlen működésére vallanak. Ilyenkör Partoherb tea használata tanácsos.

Egy doboz Partoherb 1 dollár, hat doboz 5 dollár.

Tartsuk kéznél ezt a háromféle kipróbált és bevált szert, használjuk annak rendje és módja szerint s tapasztalni fogjuk, hogy egészségünk megjavul és jó marad.

ÓVAKODJÉK AZ UTÁNZATOKTÓL. A VALÓDI PARTOS GYÓGYSZEREKET EGYEDUL EZEN A CIMEN LEHET MEGRENDELNI:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVENUE

NEW YORK, N. Y.